

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY WŁOSZAKOWICE
NA LATA 2019-2025**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	5
1. PODSTAWY PRAWNE.....	5
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE.....	6
II. ANALIZA I DIAGNOZA.....	17
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY WŁOSZAKOWICE	17
2. DEMOGRAFIA	18
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	19
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT.....	19
5. GOSPODARKA.....	20
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE.....	21
7. EDUKACJA I KULTURA.....	22
8. OCHRONA ZDROWIA.....	25
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	29
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	31
11. POMOC SPOŁECZNA.....	32
12. SEKTOR POZARZĄDOWY.....	42
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	44
14. BEZROBOCIE.....	47
15. BEZDOMNOŚĆ.....	50
16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	50
17. RÓWNOŚĆ PŁCI.....	54
18. SYTUACJA DZIECKA.....	57
19. STAROŚĆ.....	64
20. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	66
21. ANALIZA SWOT.....	70
22. PODSUMOWANIE	77
III. PROGRAMOWANIE.....	82
1. MISJA.....	82
2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	83
3. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA	97

4. PROGNOZA ZMIAN.....	98
5. RAMY FINANSOWE.....	99
6. PROGRAMY.....	101
UWAGI KOŃCOWE.....	101

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice został przygotowany na lata 2019-2025. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, przeprowadzona na potrzeby opracowania dokumentu strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także na analizie ankiet skierowanych do mieszkańców i przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

W ramach diagnozy analizie poddano takie obszary, jak: demografia; infrastruktura techniczna; komunikacja i transport; gospodarka; zasoby i warunki mieszkaniowe; edukacja i kultura; ochrona zdrowia; sport, rekreacja i turystyka; bezpieczeństwo publiczne; pomoc społeczna; sektor pozarządowy; bezrobocie; bezdomność; problemy uzależnień i przemocy w rodzinie; równość płci, sytuacja dziecka; sytuacja osób starszych i niepełnosprawnych.

Przeprowadzone badania ankietowe dotyczyły sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli losowo wybrani mieszkańcy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 49 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 57% kobiet i 43% mężczyzn. Dominujące grupy stanowiły osoby

w przedziale wiekowym 26-35 lat i 56-65 lat (po 26,5% uczestników). Nieco mniej respondentów było w wieku 36-45 lat (22%), jeszcze mniej powyżej 65 lat (12%). Nielicznie reprezentowane były grupy wiekowe: 20-25 lat oraz 46-55 lat. Wśród respondentów nie znalazły się osoby poniżej 20 r. życia.

63% ankietowanych mieszka od urodzenia na terenie gminy, a spośród pozostałych respondentów większość zamieszkuje w gminie dłużej niż 10 lat. Można zatem domniemywać, iż mają oni ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców.

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wzięło udział 34 mieszkańców gminy, z których 53% stanowiły kobiety, a 47% mężczyźni. Najliczniej reprezentowana była wśród respondentów grupa osób w wieku 36-45 lat (32%), a kolejne były grupy wiekowe 26-35 lat (26%) i 56-65 lat (17% ankietowanych). Uczestnicy badania liczący powyżej 65 lat stanowili 14% respondentów. Najmniej licznie reprezentowana była grupa wiekowa 20-25 lat (niepełna 9% badanych).

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 8 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, która zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii, **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, oraz **programową**, która zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń oraz określony został czas realizacji wyznaczonych działań. Ponadto przedstawione zostały wskaźniki monitoringowe, ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz

informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu i prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Opracowany dokument stanowi materiał wyjściowy do konstruowania szczegółowych programów i projektów realizowanych w sferze społecznej na terenie gminy.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 783 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1828),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2046),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 180),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 60 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 195 późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1860).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

1. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”
- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

2. Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020 (WRF)

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi (Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020), które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów

Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

3. Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

4. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

w perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO

WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, będzie wspierał innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

1. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO 2014+)

Głównym celem WRPO 2014+ jest poprawa konkurencyjności i spójności województwa. W Programie wyszczególniono priorytet inwestycyjny 9b. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparte zostaną przedsięwzięcia mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i społeczne tych obszarów. Działania inwestycyjne mają służyć przede wszystkim rozwiązywaniu zdiagnozowanych na rewitalizowanym obszarze problemów społecznych. Realizację projektów rewitalizacyjnych wspomagać mogą także projekty komplementarne, m.in. w zakresie promowania przedsiębiorczości, modernizacji energetycznej budynków, promowania strategii niskoemisyjnych i zrównoważonego transportu miejskiego, ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego, inwestycji w drogi lokalne.

2. Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Punktem wyjścia do sformułowania celu nadrzędnego strategii było określenie hierarchii priorytetowych obszarów rozwoju. Zaliczono do nich: kapitał społeczny, przedsiębiorczość, pracę, edukację, infrastrukturę oraz jakość życia. Cel generalny strategii brzmi następująco: „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na

rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”.

Na potrzeby realizacji zaktualizowanej strategii przyjęto następujące cele strategiczne, które realizowane będą przez cele operacyjne (wymienione w niniejszym dokumencie w odniesieniu do celów 5-8, mających szczególne znaczenie dla polityki społecznej):

Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu.

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska.

Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią.

Cel strategiczny 4. Zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie.

Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa.

Cele operacyjne:

- wsparcie ośrodków lokalnych,
- rozwój obszarów wiejskich,
- aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
- wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji,
- zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych,
- wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego.

Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.

Cele operacyjne:

- zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw,
- wzmocnienie roli nauki i badań dla innowacji i rozwoju gospodarczego,
- rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu,
- rozbudowa instytucji otoczenia biznesu
- tworzenie warunków rozwoju inteligentnych specjalizacji, w tym wspieranie sektorów kreatywnych w gospodarce,
- rozwój instrumentów finansowych dla gospodarki,
- doskonalenie kadr gospodarki,
- przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych

- tworzenie warunków dla ekspansji gospodarki województwa na rynki zewnętrzne,
- poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego,
- rozwój gospodarki społecznej,
- rozwój „srebrnego sektora” gospodarki,
- rozwój biznesu i usług zdrowotnych.

Cel strategiczny 7: Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.

Cele operacyjne:

- poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji,
- wsparcie szkolnictwa wyższego,
- promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności,
- rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych
- wzmocnienie szkolnictwa zawodowego i technicznego oraz poprawa organizacji rynku pracy,
- rozwój kształcenia ustawicznego.

Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

Cele operacyjne:

- wzmacnianie aktywności zawodowej,
- poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej,
- wzmocnienie włączenia społecznego,
- wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej,
- kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu,
- budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego,
- ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny,
- ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego,
- poprawa warunków mieszkaniowych,
- promocja zdrowego stylu życia.

Cel strategiczny 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

3. Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Budowa fundamentów wojewódzkiej strategii polityki społecznej zakotwiczona została w koncepcji zrównoważonego rozwoju i funkcjonalnej społeczności, której organizacja, regulatory i instytucje służące zaspakajaniu potrzeb i realizacji aspiracji interesów jednostkowych grupowych oparte są na solidaryzmie społecznym, podmiotowości i partycypacji obywateli oraz tworzone są zgodnie z zasadą pomocniczości państwa. Hierarchia celów operacyjnych i zadań:

Priorytet 1: Wielkopolska równych szans i możliwości.

Adresat uogólniony

- poszerzenie oferty edukacyjnej oraz podnoszenie jakości kształcenia dla wszystkich kategorii wieku
- wyrównywanie różnic w rozwoju społecznym województwa
- poszerzenie bazy informacyjno-analitycznej potrzeb i problemów społecznych w województwie
- sport, rekreacja i wypoczynek czynnikami rozwoju osobniczego i bazą regeneracji zasobów ludzkich
- zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i pobudzanie aktywności sprzyjającej ich rozwiązywaniu
- promowanie i poszerzanie udziału mieszkańców w kulturze
- ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących jej rozwojowi
- budowa infrastruktury informatycznej dla potrzeb polityki społecznej w ramach wojewódzkiego programu budowy społeczeństwa informacyjnego.

Dzieci i młodzież.

- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży bez względu na ich status społeczny
- tworzenie warunków aktywności sportowej i rekreacyjnej młodego pokolenia

- rozwój infrastruktury instytucjonalnej, organizacyjnej i finansowej dla ochrony warunków życia i rozwoju młodego pokolenia
- rozwój infrastruktury służącej edukacji kulturalnej i uczestnictwu młodego pokolenia w kulturze Seniorzy.
- stwarzanie ludziom starszym możliwości prowadzenia niezależnego życia w ich dotychczasowym środowisku społecznym
- rozwój infrastruktury i warunków dla przedsięwzięć edukacyjno-szkoleniowych służących przygotowaniu do życia na emeryturze
- rozwój infrastruktury instytucjonalnej wspomagającej programy gerontologiczne
- opracowanie programów umożliwiających *obudowanie* pozycji osób starszych nowymi/odtworzonymi z przeszłości rolami społecznymi Niepełnosprawni.
- usuwanie i/lub ograniczanie barier społecznych i architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób z ograniczeniem sprawności
- aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych
- rozwój infrastruktury i zasobów społecznych sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych i ich opiekunów
- tworzenie warunków i poszerzanie możliwości edukacyjnych dla osób z ograniczeniem sprawności
- rozwijanie zintegrowanej infrastruktury instytucjonalnej wspomagającej przygotowywanie programów na rzecz osób niepełnosprawnych Kategorie wysokiego ryzyka socjalnego.
- eliminowanie/redukowanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup
- odbudowa statusu materialnego i społecznego jednostek/grup wysokiego ryzyka socjalnego
- rozwijanie infrastruktury instytucjonalnej i organizacyjnej wspomagającej programy rozwiązywania problemów społecznych i umożliwiającej hierarchizację zadań w programach adresowanych.

Priorytet II: Zdrowi Wielkopolanie.

Adresat uogólniony.

- profilaktyka i promocja zdrowia
- kreowanie i realizacja wojewódzkiej polityki zdrowotnej
- rozwijanie otoczenia instytucjonalnego, gospodarczego i środowiska społecznego służącego wdrażaniu koncepcji: *zdrowa społeczność – zdrowi obywatele*
- kompensowanie deficytów zdrowotnych oraz realizowanie świadczeń i usług zakresu zdrowia publicznego (*poza pakietem ubezpieczenia zdrowotnego*)
- konsolidacja systemu informacji medycznej oraz poszerzenie zakresu problemowego analiz epidemiologicznych i socjomedycznych Dzieci i młodzież.
- profilaktyka najczęstszych zagrożeń zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży
- profilaktyka i zmniejszanie rozmiarów i skutków uzależnień
- rozwijanie programów ochrony zdrowia dzieci i młodzieży, komplementarnych do zadań statutowych agend rządowych i narodowego funduszu zdrowia Seniorzy.
- rozwijanie systemu opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych (*rewitalizujących*) dla seniorów
- profilaktyka i leczenie uzależnień w starości Niepełnosprawni.
- rozwijanie programów służących utrzymaniu kondycji psychofizycznej oraz wzmacniających efekty rehabilitacji osób z ograniczeniem sprawności
- poszerzenie zakresu usług zdrowotnych/rehabilitacyjnych dla osób z ograniczeniem sprawności komplementarnych i/lub dodatkowych w stosunku do wolumenu świadczeń powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego Kategorii wysokiego ryzyka społecznego.
- Zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej osobom z deficytami zdrowotnymi, intelektualnymi i/lub socjalnymi oraz jednostkom z dewiacjami, patologiami i innymi problemami społecznymi
- Rozbudowa interwencyjnego systemu opieki medycznej dla osób bezdomnych, uzależnionych i/lub nie objętych ubezpieczeniem zdrowotnym z kręgów ryzyka socjalnego (*grupy wrażliwe*).

Priorytet III: Bezpieczna Wielkopolska.

1. Bezpieczeństwo socjalne grup wrażliwych Adresat uogólniony.

- przerywanie „*pętle ubóstwa*” i przeciwdziałanie dziedziczeniu biedy
- zwiększanie roli i poszerzanie udziału pracy socjalnej w przygotowywaniu i realizacji programów rozwiązywania problemów społecznych
- rozwijanie przedsięwzięć na rzecz poprawy spójności obszaru i bezpieczeństwa socjalnego jego mieszkańców

Dzieci i młodzież.

- ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem
- poszerzanie oferty usługowej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem Seniorzy.
- przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu wśród seniorów
- monitorowanie warunków życiowych seniorów zagrożonych ubóstwem i bezradnością Niepełnosprawni.
- pomiar i eliminowanie barier społecznych generujących wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych
- budowa systemu efektywnego poradnictwa i aktywizacji zawodowej dla osób z ograniczeniem sprawności

Kategorie wysokiego ryzyka socjalnego.

- rozwój infrastruktury instytucjonalnej i programów dla przedsięwzięć w sferze *ekonomii społecznej* umożliwiających reintegrację społeczną *grup wrażliwych*
- budowa systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach utraty bezpieczeństwa socjalnego i mechanizmów wczesnej interwencji w obszarach wysokiego ryzyka socjalnego.

Priorytet III: Bezpieczna Wielkopolska.

2. Bezpieczeństwo osobiste i publiczne.

Adresat ogólny.

- rozwój profilaktyki oraz programów zwalczania patologii społecznej i przestępczości
- stabilizowanie/wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa obywateli

- budowanie standardów postępowania i pomocy w obliczu zdarzeń nadzwyczajnych
 - budowanie obywatelskiej sieci bezpiecznych społeczności Dzieci i młodzież.
 - ograniczanie rozmiarów zagrożenia demoralizacją i przestępczością wśród młodzieży
 - profilaktyka demoralizacji młodego pokolenia Seniorzy.
 - podniesienie poziomu bezpieczeństwa ludzi starych w ich najbliższym otoczeniu
 - przeciwdziałanie aktom kryminalnym skierowanym przeciwko ludziom starym
- Niepełnosprawni
- przeciwdziałanie aktom kryminalnym skierowanym przeciwko osobom z ograniczeniem sprawności
 - ochrona bezpieczeństwa niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania i w przestrzeni publicznej

Kategorie wysokiego ryzyka socjalnego.

- profilaktyka dewiacji i patologii społecznej *grup wrażliwych*
- rozwijanie programów ochrony bezpieczeństwa osób izolowanych społecznie

Priorytet IV: Wielkopolska Obywatelska.

- dzieci i młodzież szansą zdynamizowania rozwoju sektora obywatelskiego.
- aktywizowanie zasobów ludzkich i potencjału społecznego na rzecz rozwoju jednostek, grup i społeczności
- poszerzanie aktywności obywatelskiej i udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności
- poszerzanie udziału seniorów w działaniach instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego
- włączanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem w działania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego

4. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Leszczyńskiego na lata 2014-2020

Misja Powiatu Leszczyńskiego została opracowana podczas prac na Planem

Rozwoju Lokalnego Powiatu Leszczyńskiego wraz z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym do roku 2013 i brzmi następująco: „Powiat leszczyński to zintegrowany społecznie obszar zrównoważonego rozwoju gospodarczego wykorzystujący liczne walory przyrodniczo - krajobrazowe dla rozwoju różnych form turystyki. Bezpieczny powiat gwarantujący dogodne warunki dla wielokierunkowego kształcenia się i osiedlania oraz rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw”. Przyjęta misja stała się punktem wyjścia do sformułowania celów strategicznych i szczegółowych oraz zadań zgodnych w zakresie merytorycznym, organizacyjnym i finansowym.

Cele strategiczne oraz szczegółowe rozwoju Powiatu Leszczyńskiego przedstawiają się następująco:

Cel strategiczny nr 1. Nowoczesna i sprawna infrastruktura.

Cele szczegółowe:

- poprawa stanu dróg oraz rozbudowa układu drogowego,
- rozwój sieci ścieżek rowerowych w powiecie,
- rozwój technologii komunikacyjno-informacyjnych,
- modernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z likwidacją barier architektonicznych oraz komunikacyjnych.

Cel strategiczny nr 2. Zwiększenie aktywności społeczeństwa.

Cele szczegółowe:

- wspieranie oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych,
- współpraca samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi.

Cel strategiczny nr 3. Promocja oraz zwiększanie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu.

Cele szczegółowe:

- rewitalizacja obiektów zabytkowych,
- promocja oferty kulturalnej gmin i powiatu oraz lokalnych walorów turystycznych,
- poprawa stanu środowiska przyrodniczego.

Cel strategiczny nr 4. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka.

Cele szczegółowe:

- tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorczości w regionie,
- przeciwdziałanie i zwalczanie bezrobociu (w tym wspieranie samozatrudnienia),
- dopasowanie oferty edukacyjnej placówek oświatowych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY WŁOSZAKOWICE

Gmina Włoszakowice położona jest w południowo-zachodniej Wielkopolsce w powiecie leszczyńskim, zajmuje powierzchnię blisko 130 km², co stanowi ok. 16% powierzchni powiatu. Włoszakowice są gminą wiejską, w jej skład wchodzi 21 miejscowości, a strukturę administracyjną tworzy 12 sołectw: Boguszyn, Boszkowo, Bukowiec Górny, Charbielin, Dłużyna, Dominice, Grotniki, Jezierzycie Kościelne, Krzycko Wielkie, Sądzia, Skarżyn, i Zbarzewo. Siedzibą gminy są liczące 3 496 mieszkańców Włoszakowice.

Atuty gminy Włoszakowice, wykazane w badaniu ankietowym, związane są z położeniem geograficznym, łatwym dostępem do większych ośrodków miejskich i dobrą komunikacją. Mieszkańcy dobrze ocenili zarządzanie gminą, kompetentnych urzędników, dbałość o rozwój gminy i komfort życia jej obywateli, a także coraz lepszą infrastrukturę techniczną, usługową i oświatową w gminie. Z uznaniem przyjęto działania na rzecz utrzymania czystości naturalnego środowiska, czego przejawem jest gospodarka odpadami. Mieszkańcy zwracali uwagę na walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy: lasy jeziora, arboretum, zróżnicowane za sprawą przewyższeń polodowcowych ukształtowanie terenu oraz znajdujące się w gminie zabytki kultury materialnej. Doceniono także niski poziom bezrobocia i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Identyfikując czynniki, które w największym stopniu ograniczają możliwości rozwojowe gminy, ankietowani najczęściej wskazywali na niedostatki w

infrastrukturze technicznej (kanalizacja, chodniki, ścieżki rowerowe, toalety publiczne). Na podstawie wypowiedzi licznych respondentów można stwierdzić, iż dotkliwym problemem jest dla nich brak żłobka oraz, w nieco mniejszym stopniu, mieszkań komunalnych, co ogranicza perspektywy rozwoju, szczególnie w odniesieniu do ludzi młodych. Wskazywano także na sytuację finansową gminy, upatrując tam źródeł ograniczeń w jej rozwoju. Część respondentów uważa, że gmina nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału turystycznego i walorów przyrodniczych. Z kolei innym przeszkadza program Natura 2000, bo blokuje niektóre inwestycje.

2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2015 roku gmina Włoszakowice liczyła 9 321 mieszkańców, wśród których było 4 741 kobiet. Stanowiły one 50,8% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła 73 osoby na km². Szczegółowe dane odnoszące się do sytuacji demograficznej w gminie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 076	2 076	2 117
liczba osób w wieku produkcyjnym	5 793	5 793	5 771
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 331	1 331	1 433
ogółem	9 200	9 200	9 321

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba urodzeń żywych	106	135	116
liczba zgonów	70	60	79
przyrost naturalny	36	75	37

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba zameldowanych osób spoza gminy	123	88	106

w tym z zagranicy	0	0	0
liczba osób wymeldowanych poza gminę	69	66	70
w tym z zagranicy	0	5	0
saldo migracji ogółem	54	17	36

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Analizując dane demograficzne, można zauważyć, iż w 2015 roku nieznacznie wzrosła liczba mieszkańców gminy. Przyrost naturalny w gminie w latach 2013-2015 r. był dodatni, a kształtujące go liczby urodzeń i zgonów ulegały wahaniom. Dodatkowo było również saldo migracji ludności gminy. W 2015 roku wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Włoszakowice należy ocenić jako dobry; prawie 95% ludności korzysta z sieci wodociągowej, a ponad połowa mieszkańców z sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków (dane Głównego Urzędu Statystycznego). Władze gminy sukcesywnie podejmują działania na rzecz rozbudowy i unowocześnienia infrastruktury technicznej w poszczególnych miejscowościach. Przejawem dbałości o środowisko i komfort życia mieszkańców jest rozwiązanie kwestii gospodarowania odpadami poprzez stworzenie kompleksowego systemu segregacji i odbierania śmieci w gminie. Stale modernizowana jest sieć dróg gminnych i obiekty użyteczności publicznej.

Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2015 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	123,59
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	9 200
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	50,73
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	5 160
Sieć gazowa	

długość sieci gazowej (w km)	28,52
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	59
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	5 160
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	132,1
długość dróg gminnych (w km)	70

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

4.KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Włoszakowice jest dobrze skomunikowana zarówno ze stolicą województwa – Poznaniem, jak i stolicą ościennego województwa, dolnośląskiego – Wrocławiem. Do Włoszakowic najłatwiej można dojechać drogą powiatową łączącą Leszno z Brennem, a dalej z Wolsztynem.

Przez teren gminy przebiegają szlaki kolejowe, a we Włoszakowicach znajduje się dworzec kolejowy.

Podmioty świadczące usługi komunikacyjne w gminie, to: PKP, PKS oraz prywatne firmy transportowe. Mieszkańcy Krzycka Wielkiego i Włoszakowic nie odczuwają trudności komunikacyjnych. Mieszkańcy takich miejscowości, jak: Boguszyn, Chorbielin, Dominice, Grotniki, Sądzia i Zbórzewo odczuwają pewne niedogodności komunikacyjne.

5. GOSPODARKA

Na terenie gminy działa ponad 800 podmiotów gospodarczych. W gminie dominuje wysokotowarowa gospodarka rolna, z dużym udziałem ogrodnictwa, szczególnie upraw pieczarek, pomidorów i szparagów. Przeważają gleby średniej i niskiej jakości, użytki rolne zajmują ok. 50% powierzchni, w tym ok. 80% upraw zajmują zboża, głównie żyto. Wysoki udział w produkcji rolniczej mają uprawy ziemniaków i warzyw. Ważną rolę odgrywa hodowla trzody chlewnej i drobiu. Wśród gospodarstw rolnych dominują drobne o powierzchni do 5 ha. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne w gminie

powierzchnia gminy ogółem (w km ²)		12 772
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		6 724
w tym:	grunty orne (w ha)	5 509
	sady (w ha)	56
	łąki i pastwiska (w ha)	889
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		4 770
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		1 278

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Gospodarka gminy sukcesywnie się rozwija, powstają tu liczne firmy prywatne, spółki i spółdzielnie. Do najważniejszych należy zaliczyć zakłady produkujące opakowania kartonowe, palety, obuwie, a także tartaki, żwirownie, piekarnie.

W okresie letnim ważną część dochodów gminy generuje turystyka i liczne powiązane z nią sektory gospodarki. Wszystko to, w połączeniu z dobrze zorganizowaną komunikacją, sprawia, że gmina może być atrakcyjnym miejscem dla inwestorów, co gwarantuje dalszy rozwój gospodarczy tego obszaru.

Dane na temat podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba podmiotów gospodarczych w ewidencji gminnej	766	864	899

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej w gminie wg rejestru REGON w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba podmiotów	2 011	2 088	2 066

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Najważniejsze inwestycje realizowane w gminie w okresie objętym analizą, to:

- przebudowa ulic we Włoszakowicach i Grotnikach;
- budowa ronda we Włoszakowicach; - budowa sieci gazowej we Włoszakowicach; - położenie linii światłowodowej.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Liczba mieszkań komunalnych w gminie Włoszakowice w latach 2013-2015 pozostawała na podobnym poziomie, zmniejszyła się, i tak niewielka, liczba mieszkań socjalnych. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące zasobów mieszkaniowych gminy.

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba mieszkań komunalnych	11	10	11
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	47	42	40
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	465,8	423,7	454,2
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	18	15	16
liczba mieszkań socjalnych	2	2	1
liczba izb w mieszkaniach socjalnych	8	8	5
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	89,9	89,9	59,8
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	10	10	8

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie Włoszakowice tej formy wsparcia udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby dodatków i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 9. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	13	10	7
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	117	72	63
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	28 910	16 920	13 089

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

7. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2014/2015 na terenie gminy działało ogółem 8 placówek oświatowych i wychowania przedszkolnego: 3 placówki wychowania przedszkolnego, oraz 5 zespołów szkół, w skład których wchodziło 5 szkół podstawowych, 5 szkół gimnazjalnych i 2 szkoły ponadgimnazjalne. Były to:

1. Przedszkole we Włoszakowicach (3 oddziały)
2. Przedszkole w Bukówcu Górnym
3. Przedszkole w Krzycku Wielkim
4. Zespół Szkół Ogólnokształcących we Włoszakowicach
5. Zespół Szkół w Dłużynie
6. Zespół Szkół w Bukówcu Górnym
7. Zespół Szkół w Jezierzycach Kościelnych
8. Zespół Szkół w Krzycku Wielkim.

Szczegółowe dane na temat liczby dzieci i uczniów uczęszczających do wymienionych placówek oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2014/2015

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	3	408	19
w tym przedszkola	1	333	15
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	2	75	4
szkoły podstawowe	5	700	85
szkoły gimnazjalne	5	357	
szkoły ponadgimnazjalne	2	136	

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Z powyższego zestawienia wynika, iż w roku szkolnym 2014/2015 do placówek oświatowych w gminie uczęszczało ogółem 1 601 dzieci i młodzieży, a pracowało w tych placówkach 104 nauczycieli.

Uzupełnieniem kształcenia szkolnego są organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury zajęcia dodatkowe. Wśród najważniejszych wymienić należy ognisko muzyczne, studio piosenki, zespoły śpiewacze, grupę teatralną i sekcję szachową.

Życie kulturalne gminy to wiele różnorodnych cyklicznie organizowanych imprez okolicznościowych, rocznicowych, świątecznych, a także liczne konkursy, spotkania czy występy. Warto wśród nich wymienić coroczny Turniej Recytatorski Literatury Staropolskiej im. Andrzeja Krzyckiego czy Konkurs „Mówimy Gwarą”.

Regularnie organizowane są dożynki, Dzień Kobiet, Dzień Babci i Dziadka, Gminny Konkurs Recytatorski. Gminny Ośrodek Kultury sprawuje pieczę nad Muzeum im. Karola Kurpińskiego, Izbą Regionalną we Włoszakowicach i Izbą Regionalną w Bukówcu Górnym. We Włoszakowicach ma swoją siedzibę jedyne w Polsce Towarzystwo Muzyczne im. Karola Kurpińskiego, które dba o kultywowanie pamięci i dorobku swego patrona – urodzonego na tej ziemi wybitnego muzyka i kompozytora. Przejawem tej działalności są coroczne Konkursy Młodych Muzyków im. Karola Kurpińskiego organizowane we współpracy ze wszystkimi uczelniami muzycznymi i średnimi szkołami muzycznymi noszącymi imię słynnego kompozytora. Konkurs obejmuje patronatem Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W gminie Włoszakowice muzykowanie jest tradycją. Działają tu: Chór Żeński „Cantilena”, Chór Męski im. K. Kurpińskiego, Chór Szkolny „Musicarolla”, Zespół Regionalny i Kapela Dudziarska „Manugi” z Bukówca Górnego, Kabaret „Dziura” oraz wiejskie zespoły śpiewacze w każdej miejscowości. Warto również wspomnieć, iż samorząd gminy wydaje miesięcznik „Nasze Jutro”, który szeroko informuje o życiu gminy, o pracy władz, wydarzeniach kulturalnych, działalności szkół i organizacji, zamieszcza także materiały przygotowane przez mieszkańców.

Dane na temat funkcjonujących w gminie placówek kultury przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Placówki kultury w gminie w 2015 roku

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	9 500	9
świątlice wiejskie	6	9 500	
biblioteki i filie	3	1 238	4
muzea, skanseny	2	9 500	

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

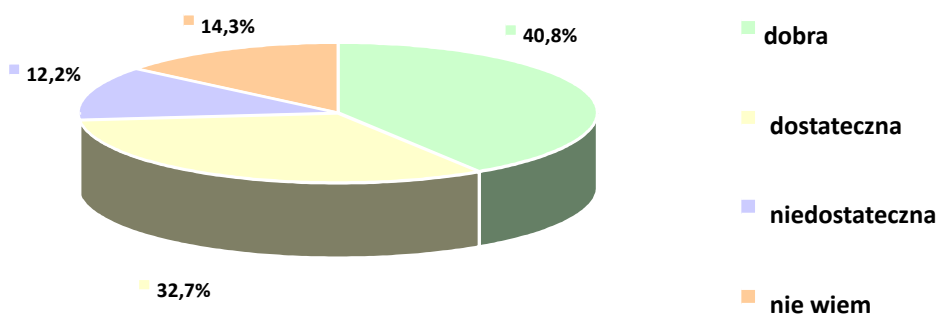
Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców gminy na temat oferty w zakresie opieki w żłobkach, opieki przedszkolnej, oferty edukacyjnej oraz kulturalnej w gminie, a także istniejących deficytów w tym zakresie.

Pierwsze z pytań dotyczyło kwestii zaspokojenia potrzeb w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3. Zdecydowana większość badanych (ponad 73%) odpowiedziała, że oferta opieki w żłobkach nie zaspokaja potrzeb mieszkańców. Pozostali ankietowani nie potrafili zająć stanowiska w tej sprawie.

Nieco lepiej odniesiono się do oferty opieki przedszkolnej w gminie. Oceny pozytywne i negatywne rozłożyły się po połowie – po 36,7%. Pozostali ankietowani nie mieli orientacji w tej kwestii.

Jakość oferty edukacyjnej szkół oraz infrastrukturę oświatową w gminie oceniono z kolei bardzo pozytywnie – w sumie takiego zdania było ponad 55% ankietowanych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jaka jest według Pani/Pana jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie?

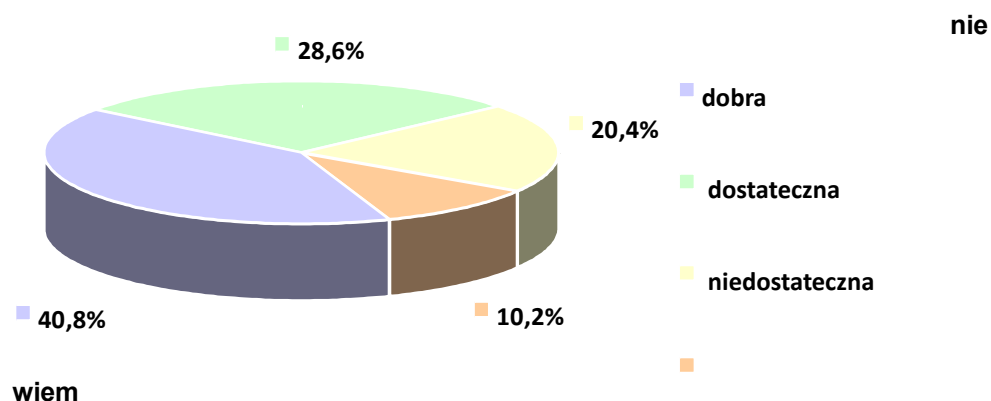

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W odpowiedzi na pytanie o deficyty w zakresie edukacji i wychowania zgłaszano niedostatek zajęć pozaszkolnych – artystycznych, sportowych i rozwijających zainteresowania. Uczestnicy badania wymieniali też brak szkoły sportowej, klubów dla młodzieży, świetlic wiejskich i poradni psychologicznej.

Pragnąc zidentyfikować potrzeby w obszarze kultury w gminie, poproszono ankietowanych o opinię na temat obecnej oferty kulturalnej. Większość respondentów oceniła tę ofertę pozytywnie. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wskazując obiekty lub zajęcia artystyczne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, ankietowani wymieniali: kino, teatr, dom kultury, warsztaty artystyczne, koncerty muzyki klasycznej, zajęcia dla najmłodszych.

8. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Włoszakowice funkcjonują 2 zakłady opieki zdrowotnej, prowadzona jest jedna prywatna praktyka lekarska oraz działają 4 apteki.

Tabela 12. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2015 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	2
w tym	2
liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	
liczba prywatnych praktyk lekarskich	1
liczba aptek i punktów aptecznych	4

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Wykaz adresowy podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony zdrowia oraz aptek w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Wykaz adresowy podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony zdrowia w gminie w 2015 r.

typ placówki	adres
Poradnia Lekarzy Rodzinnych S.C.A. Patelka, B. Zięta	Włoszakowice 64-140 ul. Zalesie 9 B
NZOZ Ośrodek Zdrowia Krzycko Wielkie	Krzycko Małe 64-117 ul. Szkolna 10
Indywidualna Praktyka Lekarska Gabinet Stomatologiczny Maria Patelka	Włoszakowice 64-140 ul. Zalesie 9 B

Apteka Nowa	Włoszakowice 64-140 Plac 21 Października 7
Apteka Aspirynka	Włoszakowice 64-140 ul. Zalesie 11 C
Apteka Lawenda	Krzycko Wielkie ul. Prymasa Krzyckiego 13
Apteka w Boszkowie	Włoszakowice 64-140 Boszkowo, ul. Dworcowa 14

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej działających na jej terenie. W przypadku gminy Włoszakowice wykorzystane zostały sprawozdania MZ11 nadesłane przez oba działające w gminie zakłady opieki zdrowotnej, tj. Poradnię

Lekarzy Rodzinnych S.C.- A. Patelka, B. Zięta oraz NZOZ Ośrodek Zdrowia Krzycko Wielkie. W placówkach tych zarejestrowane były ogółem 7 533 osoby, w tym 707 dzieci i młodzieży do lat 18. Poniżej zamieszczono tabele z informacjami o najczęściej występujących schorzeniach wśród mieszkańców korzystających z opieki medycznej w gminie.

Tabela 14. Schorzenia stwierdzone u dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2015 r.

rodzaj schorzenia	liczba przypadków
niedokrwistość	45
alergia – dychawica oskrzelowa	89
choroby układu moczowego	81
choroby tarczycy	17
alergia skórna	20
zniekształcenie kręgosłupa	40
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	0
otyłość	29
padaczka	9
zaburzenia rozwoju	11
wady rozwojowe układu krążenia	29
nowotwory	1
upośledzenie umysłowe	3
alergia pokarmowa	25

choroba nadciśnieniowa	20
cukrzyca	2
dziecięce porażenie mózgowe	9
trwałe uszkodzenia narządu ruchu	0
pacjenci z innymi (niż wymienione) schorzeniami wymagający opieki czynnej	0

Dane Poradni Lekarzy Rodzinnych S.C.- A. Patelka, B. Zięta oraz NZOZ Ośrodek Zdrowia Krzycko Wielkie.

Wśród dzieci i młodzieży najczęściej diagnozowano alergię - dychawicę oskrzelową, choroby układu moczowego oraz niedokrwistość. U dorosłej populacji mieszkańców gminy najczęściej stwierdzano choroby układu krążenia, a także choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej. oraz przewlekłe choroby układu trawiennego.

Tabela 15. Schorzenia diagnozowane u pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2015 r.

rodzaj schorzenia	liczba przypadków
choroby układu krążenia	6 230
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	1 682
choroby obwodowego układu nerwowego	594
przewlekłe choroby układu trawiennego	1 492
choroby tarczycy	412
cukrzyca	539
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	588
nowotwory	244
niedokrwistość	174
gruźlica	0
pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	10

Dane Poradni Lekarzy Rodzinnych S.C.- A. Patelka, B. Zięta oraz NZOZ Ośrodek Zdrowia Krzycko Wielkie.

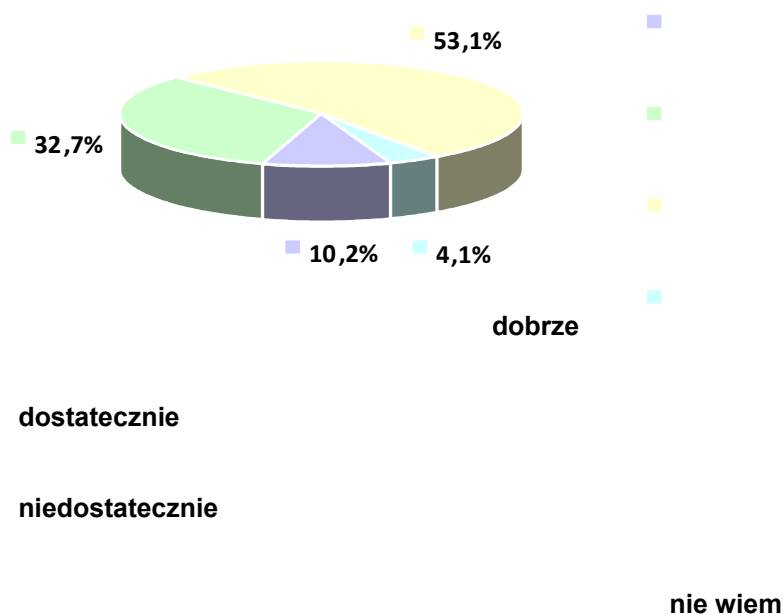
Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi udostępnione przez NZOZ Ośrodek Zdrowia Krzycko Wielkie.

Tabela 16. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2015 r.

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	28
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych (dzieci do 1. roku życia)	26
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	189
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	161

Dane NZOZ Ośrodek Zdrowia Krzycko Wielkie.

W badaniu ankietowym postawiono respondentom trzy pytania pozwalające uzyskać opinie na temat funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie, deficytów w tym zakresie oraz dotyczące działań, jakie należałoby podjąć dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców w obszarze zdrowia. Ponad połowa ankietowanych negatywnie oceniła jakość i funkcjonalność oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. W odpowiedzi na pytanie: „Jakich lekarzy specjalistów brakuje w gminie?”, ankietowani wymieniali prawie wszystkie specjalizacje, a najczęściej: kardiologa, okulistę, ginekologa, pediatrę i chirurga. Poniższy wykres ilustruje rozkład ocen odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania wypowiadali się także w kwestii działań, jakie należałoby podjąć dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. Najczęściej wymieniano ułatwienie dostępu do lekarzy, szczególnie specjalistów, oraz skrócenie czasu oczekiwania na wizytę. Postulowano także poprawę standardu i wyposażenia gabinetów oraz zwiększenie liczby placówek ochrony zdrowia.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Gmina stara się zapewnić mieszkańcom dogodne warunki do uprawiania sportu i rekreacji, czemu służy odpowiednia infrastruktura. Istotna poprawa w tym zakresie dokonała się dzięki udziałowi w IV edycji programu „Moje Boisko – Orlik 2012”. Możliwość pozyskania dodatkowych środków stwarzała szansę na budowę bazy sportowej z prawdziwego zdarzenia i gmina tę szansę dobrze wykorzystała.

Kompleks boisk, jaki powstał w ramach programu, stanowi ważny punkt na sportowej mapie gminy, znakomicie służy mieszkańcom, szczególnie dzieciom i młodzieży, jest miejscem wielu sportowych imprez, spotkań i turniejów. Podobnym celem służy nowoczesna hala sportowo-środowiskowa, a oprócz tych dużych obiektów bazę sportowo-rekreacyjną gminy tworzą: 12 mniejszych i większych boisk sportowych, 3 place zabaw, 2 siłownie napowietrzne, a także ośrodek żeglarski z mariną i tereny rekreacyjne nad jeziorem.

Zadania gminy w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji wykonuje specjalnie w tym celu utworzona jednostka organizacyjna – Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. Uprawianiu różnych dyscyplin sportowych i krzewieniu kultury fizycznej służy działalność organizacji i stowarzyszeń, takich jak Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” i Bractwo Kurkowe. To między innymi dzięki aktywności i zaangażowaniu skupionych wokół nich działaczy odbywają się liczne imprezy sportowe, których ranga i zasięg wykracza często poza ramy gminy. Warto wśród nich wymienić Amatorską Ligę Piłki Nożnej, Turnieje Piłki Ręcznej, Bieg Sokoła, Zawody w Powożeniu Zaprzęgami, Regaty Żeglarskie. Na terenie gminy Włoszakowice

funkcjonują trzy grające na dobrym poziomie drużyny piłki nożnej oraz siedem drużyn amatorskich z powodzeniem grających w lidze gminnej.

Walory turystyczne regionu to przede wszystkim pofałdowany teren, lasy i jeziora. Około 35% obszaru gminy stanowi stara graniczna puszcza, rozdzielająca niegdyś teren Wielkopolski od Śląska. Tereny te doskonale nadają się do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Istnieje tu sieć szlaków turystycznych i leśnych ścieżek edukacyjnych.

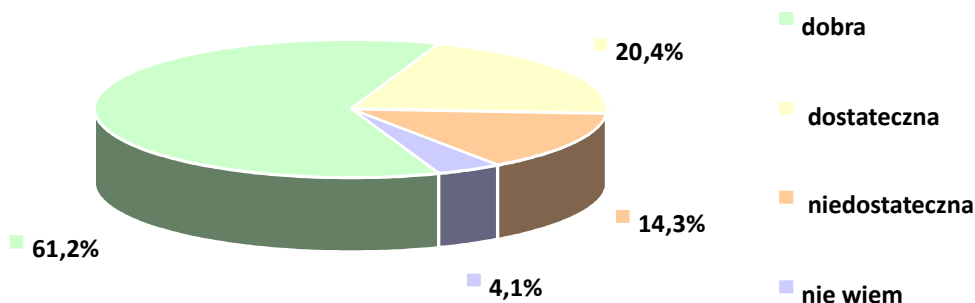
Miłośnikom sportów wodnych można polecić wypoczynek nad Jeziorem Dominickim. To 384 hektary wody w pierwszej klasie czystości, położone pomiędzy lasami i polami, połączone z innymi jeziorami systemem kanałów. Wzdłuż linii brzegowej jeziora rozwinięta jest baza noclegowa z obiektami o standardzie od 1 do 4 gwiazdek. Bogatą ofertę noclegową uzupełniają liczne restauracje i punkty gastronomiczne. Przy największych plażach istnieją ośrodki żeglarskie i wypożyczalnie sprzętu pływającego.

Warte obejrzenia są okoliczne zabytki. Najważniejszym z nich jest osiemnastowieczny trójkątny pałac myśliwski we Włoszakowicach. W pałacu siedzibę ma Urząd Gminy, a w oficynach mieszczą się: muzeum K. Kurpińskiego i izba regionalna. W parku pałacowym rośnie jeden z najstarszych platanów w Polsce (obwód 795 cm). Na uwagę zasługują wczesnobarokowy (XVII w.) kościół we Włoszakowicach oraz domy z pruskiego muru, a także stacja kolejowa – typowy przykład pruskiej budowli użyteczności publicznej z XIX wieku. Ciekawe zabytki architektury sakralnej znajdują się również w pozostałych miejscowościach gminy.

Atrakcją turystyczną regionu są leśniczówki. Pierwsza z nich to Krzyżowiec, przy której założono mini arboretum z platformą widokową, z której można podziwiać ciekawe rośliny, m.in. wiekowe dęby. Kolejna to leśniczówka Koczury, z „ochronką dla zwierząt”. Urokliwie położona w głębi lasu leśniczówka Mścigniew stanowi bazę wypadową dla wycieczek pieszych, rowerowych czy grzybobrania. Leśniczówka jest kwaterą myśliwską, zapewniającą nocleg w sercu ongiś granicznej puszczy. W pobliżu zaś znajduje się jeszcze jedna leśniczówka malowniczo położona pomiędzy jeziorami Zapowiednik i Brzeźnie.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest wg Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii, można stwierdzić, iż docenione zostały podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo wysoko oceniona przez mieszkańców. Wśród działań, jakie należy podjąć w najbliższym okresie, respondenci wskazywali m.in. na: potrzebę utworzenia dobrze wyposażonej sali gimnastycznej w każdej szkole i zatrudnienia większej liczby trenerów. Postulowano oświetlenie ścieżek rowerowych i dydaktycznych. Wskazywano także na potrzebę wybudowania krytej pływalni i lodowiska.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne w gminie zapewnia Zespół Dzielnicowych we Włoszakowicach będący jednostką organizacyjną Komendy Miejskiej Policji w Lesznie. Według danych udostępnionych przez Zespół Dzielnicowych, w 2015 roku na terenie gminy stwierdzono 116 przestępstw przy wskaźniku ich wykrywalności wynoszącym 71,55%. Do przestępstw najbardziej uciążliwych społecznie oraz mających bezpośredni wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego zaliczono:

- 18 kradzieży z włamaniem

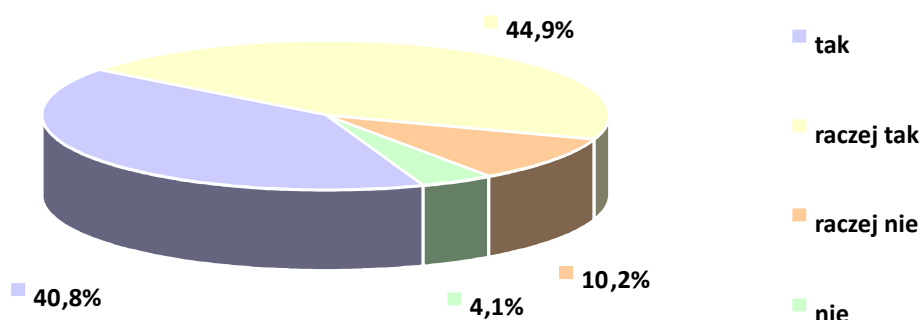
- 13 kradzieży
- 10 przypadków prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości
- 8 przypadków uszkodzenia mienia
- 3 kradzieże pojazdu.

Odnotowano także pojedyncze przypadki bójek, pobić, przestępstw narkotykowych i spowodowania uszczerbku na zdrowiu. Osoby nieletnie były sprawcami pięciu zdarzeń kryminalnych: znieważenia, naruszenia nietykalności i kradzieży.

Z danych II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych Sądu Rejonowego w Lesznie wynika, iż wobec mieszkańców gminy Włoszakowice prowadzono ogółem 15 spraw, gdzie sprawowany jest nadzór kuratora dotyczący wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi, w tym 25 osób dorosłych objętych jest nadzorem i 24 dzieci objętych jest w ten sposób kontrolą przez sąd rodzinny.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Włoszakowice pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czują się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Zdanie odmienne wyraziło ok.14% mieszkańców.

Respondentów zapytano również o działania, jakie należy prowadzić lub podjąć w celu przeciwdziałania przestępczości i zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom. W odpowiedzi ankietowani postulowali zwiększenie liczby patroli policyjnych i pełnienie przez nich całodobowych dyżurów. Na drogach, ulicach i w miejscach publicznych konieczne jest, zdaniem wielu ankietowanych, zamontowanie monitoringu oraz całonocnego oświetlenia.

Z kolei w celu zapewnienia bezpieczeństwa na drodze ankietowani najczęściej wskazywali na konieczność poprawy stanu technicznego dróg, oświetlenia ulicznego, utworzenia progów zwalniających oraz zamontowania siatek ochronnych w lesie. Zgłaszano również potrzebę przeprowadzania większej liczby kontroli prędkości pojazdów na drogach i częstszego sprawdzania trzeźwości kierowców. Pojawiały się także głosy sprzeciwu wobec planów budowy „łącznika” z drogą S 5.

11. POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszakowicach wykonuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw, m.in. o: świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, dodatkach mieszkaniowych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy prawo energetyczne.

Z końcem 2015 roku kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 7 pracowników, przy czym zgłoszono zapotrzebowanie na zwiększenie zatrudnienia. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 17. Stan zatrudnienia w GOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	potrzeby kadrowe
kadra kierownicza	1	-
pracownicy socjalni	2	1
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	1,25	1
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	-

pozostali pracownicy	3	1
----------------------	---	---

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. Z prezentowanych danych wynika, że wymóg ten nie był spełniony.

Tabela 18. Wykształcenie kadry GOPS- oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe		1	1
	średnie			1
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	2
		w trakcie realizacji		
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadana		
		w trakcie realizacji		
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadana		
		w trakcie realizacji		

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Z końcem 2015 roku wykształcenie wyższe posiadało 2 pracowników Ośrodka, a 3 legitymowało się także ukończoną specjalizacją z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W poszczególnych latach analizowanego okresu wartość środków finansowych przeznaczanych przez gminę na pomoc mieszkańcom zmieniała się, najwyższy poziom osiągając w 2015 r., wtedy też nastąpił wyraźny wzrost środków wydatkowanych na realizację zadań własnych. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2013-2015 w gminie Włoszakowice na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 19. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2013-2015

wielkość wydatków (w zł)	2013	2014	2015
ogółem	3 231 479	3 088 291	3 302 284

w tym świadczenia pomocy społecznej na	297 534	326 616	360 490
w tym świadczenia rodzinne na	2 506 126	2 342 835	2 443 656
na zadania własne gminy	543 446	566 837	729 335
na zadania zlecone gminie	2 688 033	2 521 454	2 572 949

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Poniższa tabela przedstawia z kolei dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2013-2015.

Tabela 20. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	241	214	204
liczba rodzin	204	189	180
liczba osób w rodzinach	454	387	374
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie mieszkańców	4,9%	4,2%	4,0%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2013-2015 zmniejszała się, analogicznie zmniejszał się udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2015 roku.

Tabela 21. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 r.

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-16 lat	20
17-21 lat	1
22-30 lat	4
31-40 lat	20
41-50 lat	14
51-60 lat	18
61-70 lat	11
71 lat i więcej	116
razem	204

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Tabela 22. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	10
pracuje dorywczo	15
nie pracuje	18
studiuje	-
uczy się	2
na rencie	19
na emeryturze	111
na zasiłku dla bezrobotnych	-
bezrobotny bez prawa do zasiłku	24

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2015 roku wykazała, że największą grupę beneficjentów stanowiły osoby w wieku 71 lat i więcej (56,8% wszystkich beneficjentów). Kwestia ta nabiera szczególnej ostrości w zestawieniu z ujawnioną tendencją demograficzną, jaką jest postępujące starzenie się populacji gminy. Należy przy tym zauważyć, że reprezentantów najstarszej grupy wiekowej w większym stopniu niż innych dotyczą choroby i niepełnosprawność, co generuje kolejne problemy, jak również jest przyczyną zwracania się o wsparcie do wyspecjalizowanych instytucji.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
ubóstwo	65	51	46	239	180	160
bezdomność	2	1	3	2	1	3
potrzeba ochrony macierzyństwa	28	25	25	159	144	136
bezrobocie	49	36	33	180	122	116
niepełnosprawność	155	149	147	269	232	243
długotrwała lub ciężka choroba	156	153	153	265	243	275

bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	32	27	19	160	139	99
w tym rodziny niepełne	12	10	6	41	31	19
w tym rodziny wielodzietne	16	16	13	104	105	80
przemoc w rodzinie	2	0	1	6	0	5
alkoholizm	16	15	13	37	40	36
narkomania	1	0	0	1	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	2	2	0	5	5
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
zdarzenia losowe	1	0	1	4	0	5
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Do najpoważniejszych i najliczniej odnotowanych na przestrzeni ostatnich lat powodów ubiegania się o pomoc w gminie należały długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Liczba rodzin i osób w rodzinach, którym z tych powodów udzielono wsparcie utrzymywała się na zbliżonym poziomie.

Trzecim powodem udzielania pomocy w gminie było ubóstwo. Warto odnotować systematyczny spadek liczby rodzin i osób borykających się z tym problemem, niemniej wypada zauważyć, iż nie wszyscy potrzebujący zgłaszają się po pomoc. Część osób ubogich nie jest widoczna w systemie pomocy, a przyczyny takiego stanu rzeczy najczęściej są bardzo subiektywne i związane z poczuciem wstydu, wewnętrzną potrzebą zachowania samodzielności lub wiążą się z brakiem akceptacji warunków wymaganych do spełnienia, aby uzyskać pomoc, a wynikających z obowiązującego systemu prawnego.

W latach 2013-2015 systematycznie spadała liczba rodzin, otrzymujących wsparcie GOPS ze względu na problemy wynikające z bezrobocia, które było czwartym powodem przyznawania pomocy w gminie. W nieco mniejszym zakresie

mieszkańcom gminy przyznawano wsparcie spowodowane potrzebą ochrony macierzyństwa oraz ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Problemy osób i rodzin, z powodu których udzielane było im wsparcie z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez GOPS wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2013-2015

formy pomocy	liczba osób, którym								
	przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
pieniężna	201	183	171	196	178	168	417	342	339
rzeczowa	43	38	44	21	22	30	99	86	90
praca socjalna	X	X	X	219	205	194	492	425	390
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	2	1	3	2	1	3	2	1	3
usługi opiekuńcze	5	7	6	3	5	4	7	9	9
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	2	1	5	X	X	X	X	X	x

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Najwięcej osób i rodzin korzystało w latach 2013-2015 w gminie z pomocy finansowej. Drugim w kolejności rodzajem przyznawanego wsparcia była pomoc w postaci pracy socjalnej. W obu przypadkach liczba rodzin i osób w rodzinach, które tę pomoc otrzymywały, spadała z roku na rok. W mniejszym zakresie świadczone w gminie wsparcie w postaci pomocy rzeczowej czy poradnictwa specjalistycznego.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność

zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 25. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	2	1	5
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	5	6	11

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszakowicach przyznawał także mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne. Do świadczeń rodzinnych należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka. Wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano w latach 2013-2015, najwyższy poziom osiągnęła w 2013 r., a na przestrzeni całego rozpatrywanego okresu było to odpowiednio: 2 286 193 zł, 2 097 042 zł oraz 2 205 541 zł. W latach 2013-2015 spadała ogólna liczba świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy Włoszakowice. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2015

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2013	2014	2015
zasiłek rodzinny	10 059	8 814	8 517
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	37	45	45
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	439	232	182
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	290	222	142
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	532	397	349
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	602	570	554

dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 052	933	848
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 913	1 614	1 570
zasiłek pielęgnacyjny	2 916	3 029	2 983
świadczenie pielęgnacyjne	324	257	285
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	72	105	98
razem	18 381	16 273	15 702

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. W roku 2015 przyznano o 1542 mniej zasiłków rodzinnych niż w roku 2013.

Najczęściej przyznawano dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Nieco rzadziej przyznawano dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. We wszystkich przypadkach malała liczba udzielanych świadczeń.

Kolejnym najczęściej na przestrzeni lat 2013-2015 wypłacanym mieszkańcom gminy Włoszakowice świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji. W tym przypadku liczba udzielanych świadczeń wykazywała tendencję wzrostową.

Inną formę świadczeń udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stanowiły świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jest przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich przeprowadzających separację lub rozwód. Dane dotyczące świadczeń alimentacyjnych wypłacanych w latach 2013-2015 w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	33	27	23
liczba przyznanych świadczeń	468	397	377
wielkość wydatków (zł)	174 384	160 797	157 490

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Decyzja o przyznaniu wsparcia z systemu pomocy społecznej musi być poprzedzona wywiadem środowiskowym przeprowadzanym w miejscu zamieszkania wnioskodawcy. Wywiady środowiskowe niejednokrotnie odbywają się także na prośbę różnych uprawnionych instytucji, często np. placówek oświatowowychowawczych czy też ośrodków pomocy społecznej z innych gmin. W 2015 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszakowicach przeprowadził ogółem 547 wywiadów środowiskowych.

GOPS zajmuje się od 2015 roku wydawaniem Karty Dużej Rodziny. Podjęto decyzje o przyznaniu 535 Kart dla 100 rodzin, w tym 192 rodziców i 336 dzieci. Pracownicy GOPS biorą nadto czynny udział w pracach działającego w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, PUP, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływała na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszakowicach jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie, ale jej mieszkańcy mają również możliwość skorzystania z pomocy instytucji spoza gminy. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 28. Instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy Włoszakowice oraz liczba mieszkańców objętych pomocą w 2015 r.

lp.	nazwa i adres instytucji	kategoria klienta oraz liczba mieszkańców gminy objętych wsparciem w 2015 r.
1.	DPS Osiek 54 63-920 Pakosław	osoby psychicznie chore -1

2.	DPS Łęczeczki 40 64-412 Chrzypsko Wielkie	osoby somatycznie chore - 2
3.	DPS Pakówka 42 63-940 Bojanowo	osoby niepełnosprawne intelektualnie -1
4.	DPS Kożuchów ul. Szprotawska 1, 67-120 Kożuchów	osoby niepełnosprawne fizycznie - 1
5.	DPS Zimnowoda 17 63-810 Borek	osoby niepełnosprawne intelektualnie -1
6.	DPS Psarskie ul. Owocowa 8, 63-100 Śrem	osoby somatycznie chore - 1
7.	DPS ul. Farna 16 63-100 Śrem	osoby somatycznie chore - 1
8.	DPS Wroniec 59 56-215 Niechlów	osoby psychicznie chore -1
9.	DPS Wielka Wieś 47 64-225 Kopanica	osoby niepełnosprawne intelektualnie -1
10.	DPS Trzebiechów, filia Bełcze 66-130 Bojadła	osoby niepełnosprawne intelektualnie -1
11.	Noclegownia ul. Towarowa 10, 64-100 Leszno	3 osoby
12.	SOS ul. Starozamkowa 14, 64-100 Leszno	4 osoby

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Należy zaznaczyć, że mieszkańców gminy Włoszakowice obejmują wsparciem jednostki powiatowe, takie jak: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie i Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rydzynie. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR w gminie w odniesieniu do jej mieszkańców w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 29. Działalność PCPR- w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	2	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	3	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	17	13	14
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	11	12	12
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	2	4	5

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie.

W analizowanym okresie w rodzinach zastępczych umieszczono czworo dzieci z gminy. W tym czasie przebywało w poszczególnych latach w rodzinach zastępczych 17, 13 i 14 dzieci. Usamodzielniono odpowiednio: 2, 4 i 5 dzieci.

12. SEKTOR POZARZĄDOWY

W 2015 roku na terenie gminy Włoszakowice funkcjonowały 34 organizacje pozarządowe. Samorząd w oparciu o akt prawa miejscowego podejmował z nimi współpracę, która mogła przybierać różne formy, zawsze jednak celem była poprawa jakości życia mieszkańców. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Włoszakowice zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 30. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie Włoszakowice

lp.	nazwa organizacji	adres	charakterystyka prowadzonych działań
1.	Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” we Włoszakowicach	Włoszakowice, ul. K. Kurpińskiego 29	- organizacja imprez sportowych, zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży
2.	Stowarzyszenie na rzecz dzieci i młodzieży specjalnej troski im. Janusza Korczaka we Włoszakowicach	Włoszakowice, ul. Wolności 10	- pomoc dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodzinom
3.	Fundacja „Jesteśmy – więc pomagamy” we Włoszakowicach	Włoszakowice, ul. K. Kurpińskiego 29	- wsparcie finansowe osób chorych, niepełnosprawnych, starszych i uzdolnionej młodzieży oraz organizacji
4.	Izba „Życia-Nadzieja” we Włoszakowicach	Włoszakowice, ul. Plac 21-go Października 4	- rehabilitacja osób starszych z terenu gminy, wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego, pomoc żywnościowa
5.	Włoszakowickie Bractwo Kurkowe im. Św. Huberta	Włoszakowice, ul. K. Kurpińskiego 29	- konkursy strzeleckie, udział w uroczystościach gminnych
6.	Towarzystwo Muzyczne im. K. Kurpińskiego	Włoszakowice, ul. K. Kurpińskiego 29	- organizacja konkursów młodych instrumentalistów i wokalistów operowych - organizacja koncertów na terenie gminy

7.	Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych we Włoszakowicach	Włoszakowice	- pomoc rolnikom, finansowanie szkoleń dla rolników
8.	Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Bukówcu Górnym	Bukowiec Górny	- organizacja międzynarodowego „Biegu Sokoła” i innych imprez sportowych
9.	Stowarzyszenie – Koło Gminne Emerytów, Rencistów i Inwalidów we Włoszakowicach	Włoszakowice	wszelkiego rodzaju pomoc dla członków Koła organizacja spotkań organizacja wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne

10.	Stowarzyszenie Przyjaciół Boszkowa	Boszkowo-Letnisko	- działalność na rzecz społeczności lokalnej
11.	Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki Boszkowo	Boszkowo-Letnisko	- propagowanie turystyki
12.	Stowarzyszenie im. Andrzeja Krzyckiego	Krzycko Wielkie	- popularyzacja twórczości A.Krzyckiego
13.	Bukowieckie Towarzystwo Kulturalne	Bukowiec Górny	- pielęgnowanie folkloru, obrzędów i gwary ludowej
14.	Stowarzyszenie „Towarzystwo jazdy polskiej i tradycji sarmackich”	Bukowiec Górny	- wszechstronna nauka jazdy na koniu organizacja imprez i pokazy jazdy na koniu
			- obsługa kaskaderska scen filmowych z udziałem koni
15.	Fundacja Port Film	Włoszakowice	
16.	Stowarzyszenie „Razem można więcej” w Jezierzycach Kościelnych	Jezierzyce kościelne	- wszelka działalność na rzecz wsi, rodzin i dzieci
17.	Kółko Rolnicze we Włoszakowicach	Włoszakowice	- usługi dla rolników przeglądy techniczne pojazdów
18.	Kółko Rolnicze Sądzia	Sądzia	- usługi dla rolników - prowadzenie działalności rolniczej
19.	Kółko Rolnicze Krzycko Wielki	Krzycko Wielkie	
20.	Kółko Rolnicze Bukowiec	Bukowiec Górny	
21.	Kółko Rolnicze w Zbarzewie	Zbarzewo	
22.	Kółko Rolnicze w Boguszynie	Boguszyn	

23.	Kółko Rolnicze w Jezierzycach Kościelnych	Jezierzyce Kościelne		
24.	Ochotnicza Straż Pożarna we Włoszakowicach	Włoszakowice		
25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Krzycku Wielkim	Krzycko Wielkie		
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sądzi	Sądzia		
27.	Ochotnicza Straż Pożarna w Dłużynie	Dłużyna		
28.	Ochotnicza Straż Pożarna w Dominicach	Dominice		
29.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jezierzycach Kościelnych	Jezierzyce Kościelne		
30.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zbarzewie	Zbarzewo		
31.	Ochotnicza Straż Pożarna w Boguszynie	Boguszyn		
32.	Ochotnicza Straż Pożarna w Grotnikach	Grotniki		
33.	Ochotnicza Straż Pożarna Bukówiec Górny	Bukówiec Górny		
34.	Ochotnicza Straż Pożarna w Boszkowie Wsi	Boszkowo-Wieś		

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

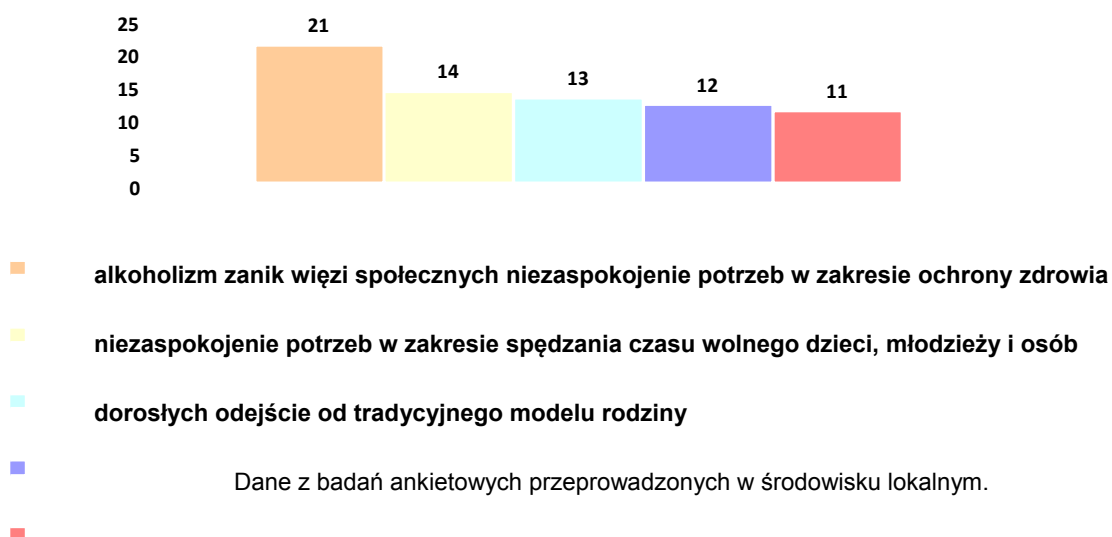
W 2015 roku w gminie Włoszakowice funkcjonowało pięć parafii Kościoła rzymskokatolickiego wraz z jedną filią:

- Parafia p.w. Świętej Trójcy we Włoszakowicach,
- Parafia p.w. Św. Michała Archanioła w Jezierzycach Kościelnych,
- Parafia p.w. Św. Jakuba Większego w Dłużynie,
- Parafia p.w. Narodzenia NMP w Zbarzewie,
- Parafia p.w. Marcina w Bukówcu,
- Sanktuarium Wniebowzięcia NMP w Charbielinie – kościół filialny parafii Dłużyna.

13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

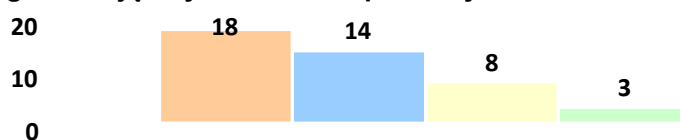
W ramach identyfikacji problemów społecznych w gminie Włoszakowice oraz próby określenia stopnia ich natężenia, zostały przeprowadzone wśród mieszkańców badania ankietowe. Do analizy – jak już wspomniano – przedłożono 49 anonimowo wypełnionych ankiet. Uczestników badania poproszono na wstępie o wskazanie problemów, bądź niekorzystnych zjawisk, które ich zdaniem są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie to miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. W kolejnych pytaniach ankietowani wybierali spośród zaproponowanych odpowiedzi kategorie osób i grup, które są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz wskazywali obszary, w których prowadzone działania lub oferta pomocy są najbardziej niezadowolające. Najczęściej wybierane odpowiedzi uwzględniono w wykresach zamieszczonych poniżej.

Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm, zanik więzi społecznych, niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia. Poza ujętymi na wykresie zjawiskami i problemami, wymieniano także ubóstwo, rozpad rodziny, bezradność opiekuńczo-wychowawczą i niezaspokojenie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego.

Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej Pani/Pana zdaniem zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?

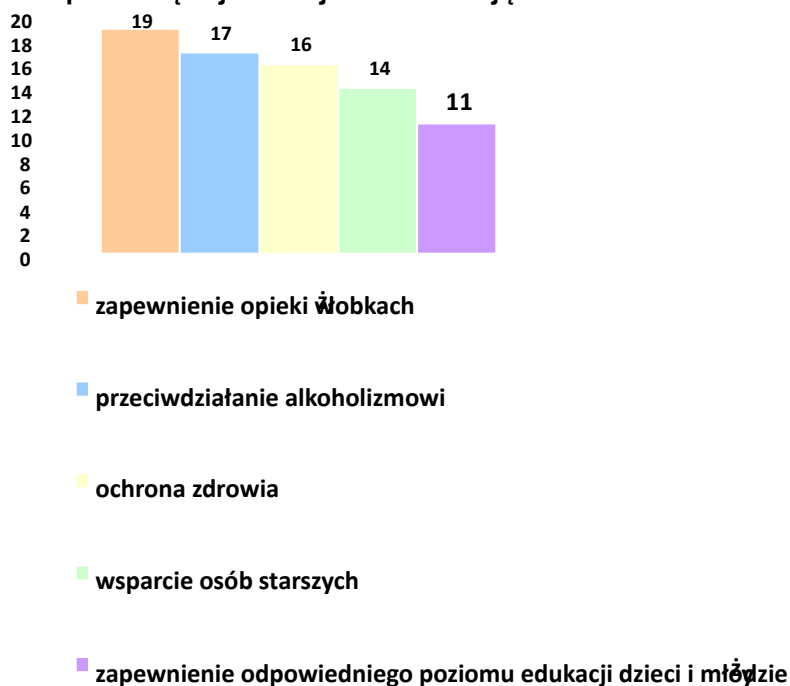

- osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i
- przemocy w rodzinie osoby i rodziny dotknięte ubóstwem
- osoby starsze byli wychowankowie placówek
- opiekuńczo-wychowawczych

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wskazując osoby i grupy, które są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym, uczestnicy ankiety najczęściej typowali osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień.

Wykres 8. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Typując obszary, w których prowadzone w gminie działania lub istniejąca oferta pomocy są najbardziej niezadowolające, ankietowani najczęściej zdecydowali się wskazać na kwestie zapewnienia opieki nad małymi dziećmi.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie, aby stała się bardziej atrakcyjna i przyjazna dla mieszkańców. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli

na rozbudowę sieci kanalizacyjnej i gazowej, propagowanie źródeł energii odnawialnej i poprawę stanu dróg oraz wytyczenie ścieżek rowerowych. Ma to związek z potencjałem turystycznym gminy, który, zdaniem ankietowanych, należy rozwijać.

Wśród pilnych do podjęcia inwestycji znalazł się żłobek. Postulowano także wydzielenie dodatkowych gruntów pod inwestycje i wprowadzenie ułatwień dla przedsiębiorców. Dostrzeżono również potrzebę stworzenia miejsc spotkań i spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz atrakcyjną organizację tego czasu. Nie zapomniano o seniorach, którym także należałoby zapewnić ciekawą ofertę spędzania czasu.

Respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczono do nich instytucje pomocy społecznej. Wymieniono również: poradnie specjalistyczne, kluby sportowe, Izbę Życia, Caritas i parafie.

14. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Włoszakowice na przestrzeni analizowanych lat ulegała sukcesywnej poprawie. Liczba osób posiadających zatrudnienie zwiększała się z roku na rok. W 2015 roku wśród mieszkańców gminy osób pracujących było ogółem 2 111, w tym 1 250 mężczyzn i 861 kobiet. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Włoszakowice w latach 2013-2015 wynosiła odpowiednio: 7,2%, 5,5% i 4,5%. W 2015 roku w gminie zarejestrowanych było 166 osób bezrobotnych, w tym 100 kobiet, które stanowiły 60,2% wszystkich osób pozostających bez pracy.

W latach 2013-2014 powiat leszczyński charakteryzował się nieco niższą, w stosunku do województwa wielkopolskiego i kraju, stopą bezrobocia. Warto jednak zauważyć wyraźny i systematyczny spadek tego wskaźnika w całym kraju w ostatnich latach. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 31. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
stopa bezrobocia w powiecie leszczyńskim	8,3%	6,3%	5,1%
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	9,6%	7,6%	6,1%
stopa bezrobocia w kraju	13,4%	11,4%	9,7%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Dane szczegółowe dotyczące podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia na koniec 2015 roku dla gminy Włoszakowice przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 r.

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	27	13	48,1
25-34 lata	58	43	74,1
35-44 lata	39	28	71,7
45-54 lata	21	9	42,8
55-59 lat	15	6	40,0
60 lat i więcej	6	1	16,6
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	17	8	47,0
1-3 miesiące	36	22	61,1
3-6 miesięcy	31	18	58,0
6-12 miesięcy	26	20	76,9
12-24 miesięcy	30	20	60,0
powyżej 24 miesięcy	26	12	46,1
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	12	8	66,6
do 1 roku	23	13	56,2
1-5 lat	41	28	68,2
5-10 lat	32	19	59,3
10-20 lat	31	22	70,9
20-30 lat	21	7	33,3
30 lat i więcej	6	3	50,0
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	

wyższe	23	21	91,3
policealne i średnie zawodowe	40	25	62,5
średnie ogólnokształcące	16	10	62,5
zasadnicze zawodowe	50	29	58,0
gimnazjalne i niższe	37	15	40,5

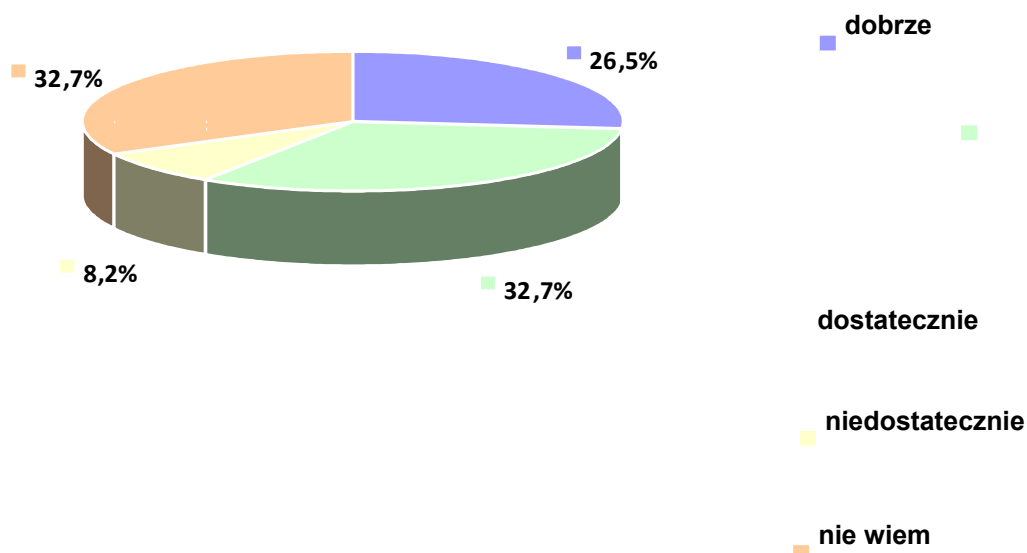
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lesznie.

Wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25 - 34 lata, osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy, osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat oraz osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy, osób ze stażem pracy od 10 do 20 lat i osób w wieku 25-34 lata.

W roku 2015 najwięcej zarejestrowanych w PUP bezrobotnych poprzednio pracowało w przetwórstwie przemysłowym, handlu oraz budownictwie. Wśród ogółu bezrobotnych 148 osób znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym 91 kobiet, 30 osób niepełnosprawnych, 49 osób posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, a 72 osoby były bezrobotne długotrwale.

Uczestników badania ankietowego poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów zdecydowanie dobrze lub dostatecznie oceniła realizowane w gminie działania mające na celu przeciwdziałanie bezrobociu. Udzielone odpowiedzi pośrednio potwierdzają wcześniej wyrażane opinie, że w odczuciu mieszkańców bezrobocie nie jest najdotkliwiej odczuwanym problemem w gminie, niemniej zważywszy na skutki społeczne, jakie niesie z sobą zjawisko bezrobocia, należałoby programami aktywizującymi objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy, od roku do 5 lat, a także kobiety, stanowiące zdecydowaną większość w przedziale wiekowym 25-44 lata.

W przypadku osób nie znajdujących przez dłuższy okres zatrudnienia powinno się rozważyć szkolenia i kursy umożliwiające zmianę zawodu. Nie wolno oczywiście zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat stażu pracy, które z jakiegoś powodu ją utraciły. Należy w pierwszej kolejności pomóc takim osobom w poszukiwaniu pracy na stanowisku zgodnym z posiadanymi uprawnieniami oraz doskonalić nabyte przez te osoby umiejętności, wzmacniając ich konkurencyjność na rynku pracy.

15. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Zagrożone bezdomnością są szczególnie osoby i rodziny ubogie, osoby opuszczające zakłady karne, młodzież opuszczająca placówki opieki zastępczej, ale też osoby starsze, pozbawione wsparcia ze strony rodziny.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież i posiłek). Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu bezdomności ograniczała się w latach 2013-2015 do pojedynczych przypadków, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 33. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS z powodu bezdomności w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba rodzin	2	1	3
liczba osób w rodzinach	2	1	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką i łagodzeniem zarówno objawów, jak i skutków tych zjawisk. Na szczeblu gmin działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki. W gminie Włoszakowice są to:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Gminny Program Wspierania Rodziny.

Tabela 34. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2013-2015 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2013	2014	2015
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	157 628,97	147 068,02	214 900,14
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	3 000,00	3 000,00	3 000,00
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	1 541,28	2 500,00	1 850,00
razem	160 628,97	152 568,02	219 750,14

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włoszakowicach.

Wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi w 2015 roku była wyraźnie większa niż w latach poprzednich. Znacznie mniejsze kwoty przeznaczano w latach 2013-2015 w gminie na profilaktykę i przeciwdziałanie narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące lokalnego rynku napojów alkoholowych oraz działalności GKRPA we Włoszakowicach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2013-2015 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

	2013	2014	2015
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	39	39	39
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	-	-	-
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	31	32	34
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	-	-	-
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	26	24	22
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	-	-	-
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	10	9	9

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włoszakowicach.

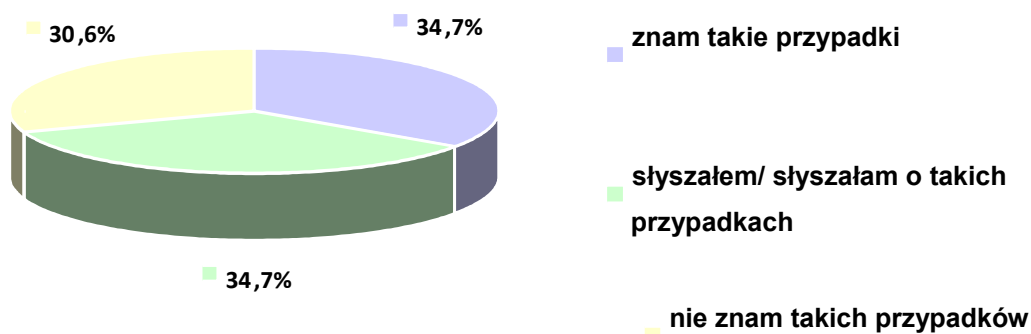
W latach 2013-2015 nie zmieniała się w gminie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. GKRPA wydawała opinie i zezwolenia w sprawie sprzedaży napojów alkoholowych oraz przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień w gminie Włoszakowice pomoc świadczył GOPS. W latach 2013-2015 Ośrodek udzielał pomocy rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagaly się z alkoholizmem i przemocą. Liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia GOPS w związku z tymi problemami nie ulegała istotnym zmianom.

Alkoholizm był najczęściej wskazywanym problemem lokalnym dostrzeganym przez respondentów w badaniach ankietowych. Oznacza to, iż jest dotkliwie odczuwany przez mieszkańców i może stanowić realne zagrożenie porządku społecznego i prawidłowego funkcjonowania rodzin, w tym występowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do kwestii przemocy w rodzinie, a rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustrują poniższe wykresy.

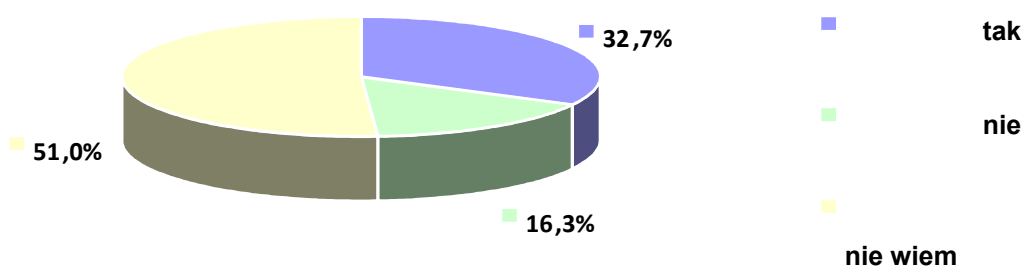
Wykres 10. Czy zna Pani/Pan przypadki stosowania przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jak się okazuje, większość ankietowanych zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie lub o nich słyszała. Jedna trzecia ankietowanych uznała nadto, iż istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie.

Wykres 11. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania

dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego. W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli GOPS, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, KRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie - na wniosek instytucji, która założyła „NK”, albo w przypadku, gdy rodzina nie jest zainteresowana rozwiązaniem problemu i prowadzenie „NK” staje się bezzasadne.

Zespół Interdyscyplinarny działa w gminie Włoszakowice przy wsparciu merytorycznym i techniczno-organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, liczy 11 członków. W 2015 roku odbyło się 5 posiedzeń Zespołu i 14 posiedzeń Grup Roboczych. Na posiedzenia wezwano ogółem 48 ofiar i sprawców przemocy. Według danych Zespołu, w 2015 r. wdrożono 24 procedury „Niebieskich Kart” na terenie należącym do gminy Włoszakowice. W tym samym roku zakończono 30 takich procedur. Wśród działań podjętych przez Zespół znalazły się m. in.: zgłoszenie na terapię odwykową, skierowanie do PCPR do programu dla sprawców przemocy, zarejestrowanie na terapię małżeńską, skierowanie na terapię osób współuzależnionych, pisma i pozwody do sądu.

Ważnym elementem działalności na rzecz rodzin w gminie jest Punkt Konsultacyjny, gdzie mieszkańcy przeżywający trudności związane z prawidłowym funkcjonowaniem rodziny mogą uzyskać poradnictwo i pomoc.

17. RÓWNOŚĆ PŁCI

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn wynika z postanowień Traktatu Amsterdamskiego oraz Rozporządzeń Rady Europejskiej i jest obligatoryjna dla wszystkich podmiotów korzystających ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego. Według Komisji Europejskiej barierami równości płci są: segregacja pionowa i pozioma rynku pracy, różnice w płacach kobiet i mężczyzn, mała dostępność elastycznych form czasu pracy, niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych, niski udział kobiet w podejmowaniu decyzji, przemoc ze względu na płeć, niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia, niewystarczający system opieki przedszkolnej, stereotypy płci we wszystkich obszarach, dyskryminacja wielokrotna, szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, niepełnosprawnych, należących do mniejszości etnicznych.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2013-2015 w gminie widoczny był nieznaczny wzrost ogólnej liczby mieszkańców. W rozpatrywanym okresie struktura ludności pod względem płci była stabilna. W latach 2013-2015 nieco ponad 50% mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia tabela.

Tabela 36. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba ludności gminy ogółem	9 200	9 200	9 321
liczba kobiet	4 666	4 666	4 741
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	50,7%	50,7%	50,8%

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku kobiety stanowiły ok. 40% pracujących mieszkańców gminy i ponad 60% osób bezrobotnych w gminie. Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały w większości wyróżnionych kategorii. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób

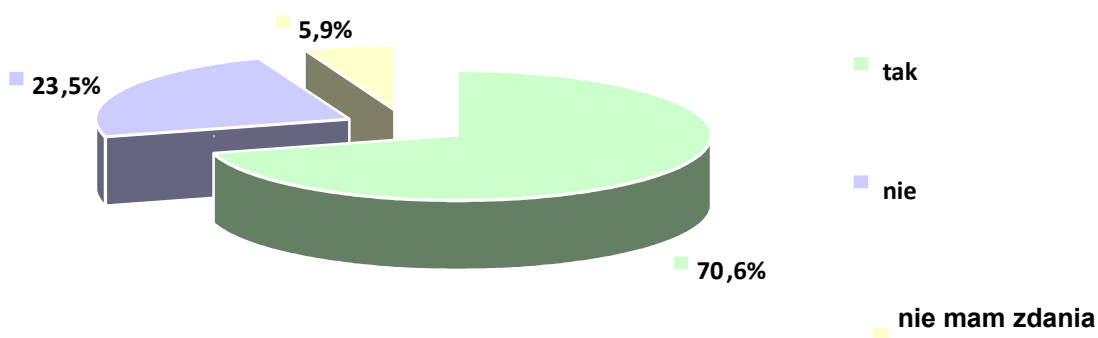
pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy, osób ze stażem pracy od 10 do 20 lat i osób w wieku 25-34 lata.

Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie uwidacznia, iż konieczne są działania sprzyjające aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego. W przypadku gminy Włoszakowice szczególnie dotkliwym problemem jest brak żłobka i niewystarczająca ilość miejsc w przedszkolach (na co zwracali uwagę mieszkańcy wypowiadający się w badaniach ankietowych).

O ile analiza struktury bezrobocia pod względem płci jest oparta na dostępnych danych liczbowych, to w wielu innych obszarach życia społecznego tego typu statystyki nie są prowadzone, a występowanie problemów nierówności i dyskryminacji można szacować na podstawie subiektywnych opinii przedstawicieli danej społeczności. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Włoszakowice przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 34 ankiety wypełnione przez wybranych losowo mieszkańców.

W pierwszym pytaniu poproszono uczestników badania o odpowiedź na pytanie, czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jest wg nich problemem społecznym. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Czy nierówność szans kobiet i mężczyzn to wg Pani/Pana problem społeczny?

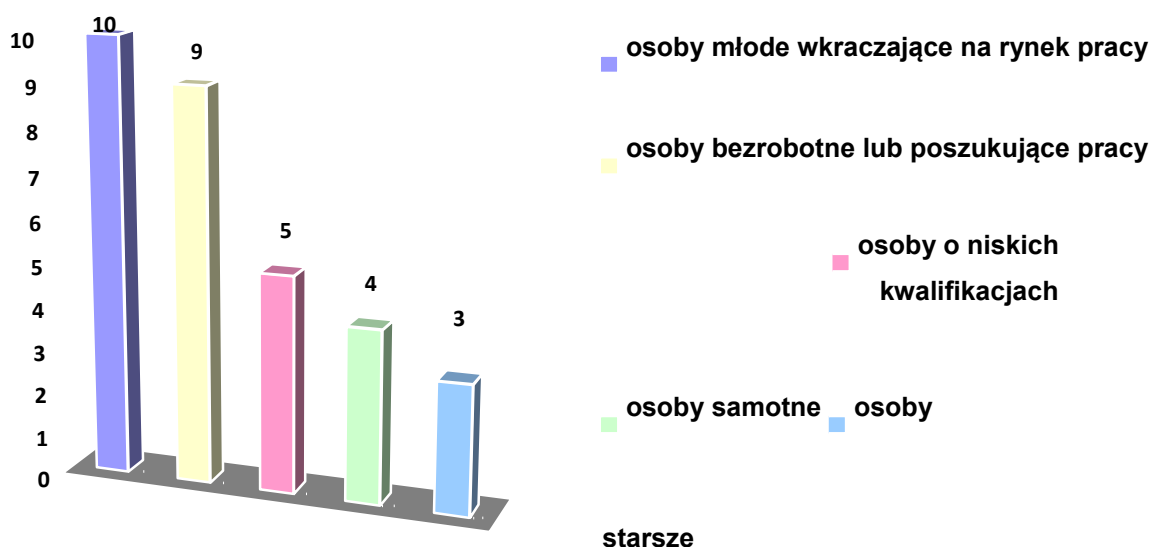
Dane z badania ankietowego.

Dla zdecydowanej większości ankietowanych nierówność szans kobiet i mężczyzn jest problemem społecznym.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto ich zdaniem jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. W odpowiedzi ponad 80% badanych stwierdziło, że bardziej zagrożone problemem nierówności są kobiety.

Odpowiadając na następne pytanie ankiety, respondenci wskazywali grupy osób najbardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć. Rozkład wskazanych odpowiedzi zawiera poniższy wykres.

Wykres 13. Jakie grupy mieszkańców gminy Pani/Pana zdaniem są lub mogą być najbardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Zdaniem ankietowanych najbardziej narażone na dyskryminację płciową są osoby młode wkraczające na rynek pracy.

Ankietowanych zapytano także o to, czy ich zdaniem płeć ogranicza możliwości robienia kariery zawodowej. Połowa z nich stwierdziła, że nie, ale prawie tyle samo respondentów było przeciwnego zdania i udzieliło odpowiedzi twierdzącej.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę respondentów na temat występowania dyskryminacji płciowej w ich lokalnym środowisku. Większość

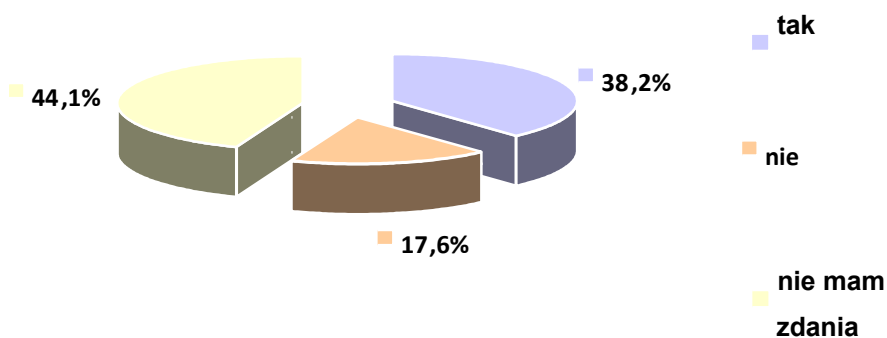
pytanych (58,8%) nie spotkała się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, pozostali znają takie przypadki lub o nich słyszeli.

Kolejne pytanie ankiety pozwoliło na identyfikację występowania dyskryminacji płciowej wśród badanych i członków ich rodzin. Tylko 5,8% respondentów odpowiedziało „tak”, potwierdzając tym samym, że zjawiska dyskryminacji płciowej doświadczyli osobiście lub doświadczyli jej członkowie ich rodzin.

W badaniu ankietowym zawarto też pytanie dotyczące skali problemu nierówności płci w gminie. 52,9% ankietowanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, 35,2% oceniło tę skalę jako niską, a 11,7% badanych uznało, że skala problemu nierówności płci w gminie jest średnia.

Ankietowani udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 14. Czy uważa Pani/Pan, że powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Ponad 40% badanych nie była w stanie rozstrzygnąć, czy należy podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałania dyskryminacji płciowej, niemniej 38,2% respondentów opowiedziało się za potrzebą prowadzenia takich działań.

Podsumowując wypowiedzi respondentów na temat równości szans kobiet i mężczyzn, warto odnotować znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź

„nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów i skutków, jakie wywołują w funkcjonowaniu społeczeństwa i – być może – wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

18. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono 8 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Karola Kurpińskiego we Włoszakowicach
(liczba uczniów: 307, liczba nauczycieli: 32)
- Gimnazjum im. Karola Kurpińskiego we Włoszakowicach
(liczba uczniów: 131, liczba nauczycieli: 27)
- Liceum Ogólnokształcące im. Karola Kurpińskiego we Włoszakowicach
(liczba uczniów: 53, liczba nauczycieli: 17)
- Zespół Szkół w Dłużynie
(liczba uczniów: 151, Liczba nauczycieli: 25)
- Zespół Szkół im. Ks. Teodora Kurpisa w Bukówcu Górnym
(liczba uczniów: 210, liczba nauczycieli: 21)
- Zespół Szkół w Krzycku Wielkim
(liczba uczniów: 232, liczba nauczycieli: 22)
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa we Włoszakowicach
(liczba uczniów: 85, liczba nauczycieli: 16)
- Zespół Szkół w Jezierzycach Kościelnych (liczba uczniów: 187, liczba nauczycieli: 24)

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie wymienione placówki zatrudniały pedagoga, 6 zatrudniało logopedę, a 1 pielęgniarkę. Salę gimnastyczną posiadało 6 szkół, a dostęp do Internetu miały wszystkie badane placówki. 2 szkoły biorące udział w badaniu ankietowym prowadziły dożywianie uczniów. W szkołach nie odnotowano trudności z dojazdem uczniów na zajęcia.

Wszystkie placówki zapewniały uczniom opiekę w ramach zajęć świetlicowych. W uczestniczących w badaniu szkołach nie utworzono klas integracyjnych, organizowano natomiast nauczanie indywidualne oraz zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich m.in.: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne i logopedyczne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Wszystkie placówki miały w swojej ofercie liczne zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich: koła przedmiotowe, sportowe, artystyczne, zajęcia wyrównujące różnice programowe dla uczniów z zagranicy oraz przygotowujące do egzaminów. W szerokiej gamie propozycji znalazło się też kółko liturgiczne, wolontariat, akcje charytatywne i nauka udzielania pierwszej pomocy.

Przedstawiciele szkół zapytano o patologiczne zjawiska i negatywne zachowania obserwowane w społeczności uczniowskiej i w otoczeniu rodzinnym uczniów. Ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Zebrane informacje odnoszące się do środowiska szkolnego zawiera poniższa tabela.

Tabela 37. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2014/2015

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych cech		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	4	28	4
sięganie po alkohol	0	0	0

sięganie po narkotyki	1	1	7
niszczenie mienia szkolnego	3	4	5
kradzieże na terenie szkoły	3	3	5
dyskryminacja	3	6	5
udział w grupach negatywnych	0	0	0
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	7	27	1
autoagresja	1	2	7
ucieczki z domu	1	1	7
przestępczość ujawniona	1	1	7
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3	5	5

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Wśród odnotowanych zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań występujących w środowisku szkolnym dzieci i młodzieży najczęściej było przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej (27 przypadków na terenie 7 placówek) oraz palenia papierosów (28 przypadków w 4 placówkach).

Ankietowani z 4 placówek stwierdzili, iż w ciągu trzech ostatnich lat nie odnotowuje się wzrostu liczby negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w społeczności uczniowskiej. W pozostałych 4 szkołach zauważono wzrost takich zjawisk; stwierdzano nasilenie agresji w grupie rówieśniczej i stosowanie wulgarного słownictwa.

Zebrane z pomocą ankiety informacje odnoszące się do otoczenia rodzinnego uczniów zawiera kolejna tabela.

Tabela 38. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2014/2015

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	5
zaniedbanie	2
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	0
przemoc w rodzinie	5
wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	0

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy

Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz przemoc w rodzinie. W odczuciu większości respondentów w ostatnich trzech latach nie przybyło zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji w rodzinach uczniów.

Działania profilaktyczne adresowane do uczniów

W ankietowanych placówkach podejmowane były różnorodne działania profilaktyczne odnoszące się w szczególności do zjawiska agresji i przemocy wśród uczniów. Najczęściej wymieniano: pogadanki prowadzone przez pedagogów, kuratora i policjantów, wykłady na temat szkodliwości dopalaczy i używek. Szkoły realizowały własne corocznie przygotowywane programy profilaktyczne oraz korzystały z już istniejących, np „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, profilaktyka raka piersi, teatr profilaktyczny.

Działania podejmowane przez szkołę a kierowane do rodziców

Rodzice uczniów, jak wynika z uzyskanych informacji w placówkach oświatowych, są szeroko informowani o problemach dotyczących szkoły i uczniów, m.in. za pomocą Internetu. W szkołach odbywają się konsultacje i prowadzone są rozmowy indywidualne. Prowadzona jest pedagogizacja rodziców oraz organizowane są szkolenia na temat szkodliwości stosowania środków uzależniających.

Jak poprawić efektywność procesu kształcenia i wychowania?

Pedagogów, którzy zechcieli wypowiedzieć się za pośrednictwem ankiety, spytano o działania, jakie należałoby podjąć na terenie szkoły, by usprawnić jej funkcjonowanie i poprawić efektywność kształcenia i wychowania. W odpowiedzi zgłoszono potrzebę zatrudnienia psychologa. Za pilne uznano odpowiednie wyposażenie sali do nauki języków (Krzycko Wielkie) oraz rozbudowę biblioteki bądź przeniesienie jej do zewnętrznego obiektu w pobliżu szkoły. Pojawił się też postulat dotyczący rozszerzenia zakresu monitoringu.

Problemy dosięgające rodzin uczniów

Wśród problemów, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają rodzin uczniów pedagodzy wymienili: bezradność opiekuńczo-wychowawczą, rozpad rodzin, zbyt małą ilość czasu poświęcanego dzieciom, biedę i brak pracy oraz wyjazdy rodziców powodujące zjawisko „eurosieroctwa”. Z drugiej strony dostrzeżono także przesadę w dążeniu do zapewnienia dziecku wszelkich dóbr materialnych i realizacji jego rozbudowanych nadmiernie oczekiwań.

Najpilniejsze do zaspokojenia potrzeby uczniów

W kwestionariuszu ankiety znalazło się również pytanie o najpilniejsze do zaspokojenia potrzeby uczniów. Najczęściej w odpowiedziach pojawiała się potrzeba zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, akceptacji i własnej wartości. Za nie mniej ważne uznano wskazywanie właściwych postaw i wzorców zachowania, a także przekazanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Zgłoszono również potrzebę rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych. Podkreślono konieczność zapewnienia pomocy materialnej dzieciom z rodzin ubogich. W jednej ze szkół zwrócono także uwagę na kwestie techniczne – wyposażenie szkoły w szafki dla uczniów.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami

Przedstawiciele badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rodzinny, Policję, placówki ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe

Współpraca szkoły z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. Rodzice mają bieżący wgląd w sytuację swoich dzieci dzięki zebraniom, okresowo biorą udział w grupowych spotkaniach z wychowawcami oraz spotkaniach indywidualnych (z wychowawcami, pedagogiem

szkolnym lub dyrektorem). Są też spotkania ze specjalistami, które mają na celu edukowanie rodziców i informowanie ich o bieżących zagrożeniach, trendach wśród dzieci i młodzieży, objawach niepokojących oraz możliwościach szukania pomocy.

Rodzice włączają się również w działania realizowane na terenie szkół, poprzez pomoc w organizacji imprez świątecznych i okolicznościowych, festynów szkolnych, akademii, wycieczek.

Rozpoznanie problemów rodzin uczniów w zakresie dysfunkcji, uzależnień i przemocy w rodzinie

Według wypowiadających się za pośrednictwem ankiety pedagogów, aby w pełni rozpoznać problemy rodzin uczniów należy oprzeć się na cyklicznych badaniach ankietowych, pogłębić diagnozę środowiska uczniów, dobrze zorganizować współpracę instytucji pomocowych, szkoły i policji oraz ściśle współpracować z rodzicami.

Pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie

W ramach pomocy w przypadkach występowania przemocy w rodzinie placówki zapewniają rozmowy indywidualne z dziećmi i rodzicami, rozmowy z pedagogiem, Informowanie o dostępnych formach pomocy, wskazanie instytucji pomocowych i pośredniczenie w kontaktach.

Współpraca szkół z Policją i innymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Wszystkie placówki podejmują współpracę na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Organizowane są warsztaty ze specjalistami, spotkania z Policją i kuratorami sądowymi, którzy wyjaśniają kwestie związane ze zjawiskiem przemocy. Przedstawiciele szkół uczestniczą w pracach i spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Czynniki ograniczające prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w gminie

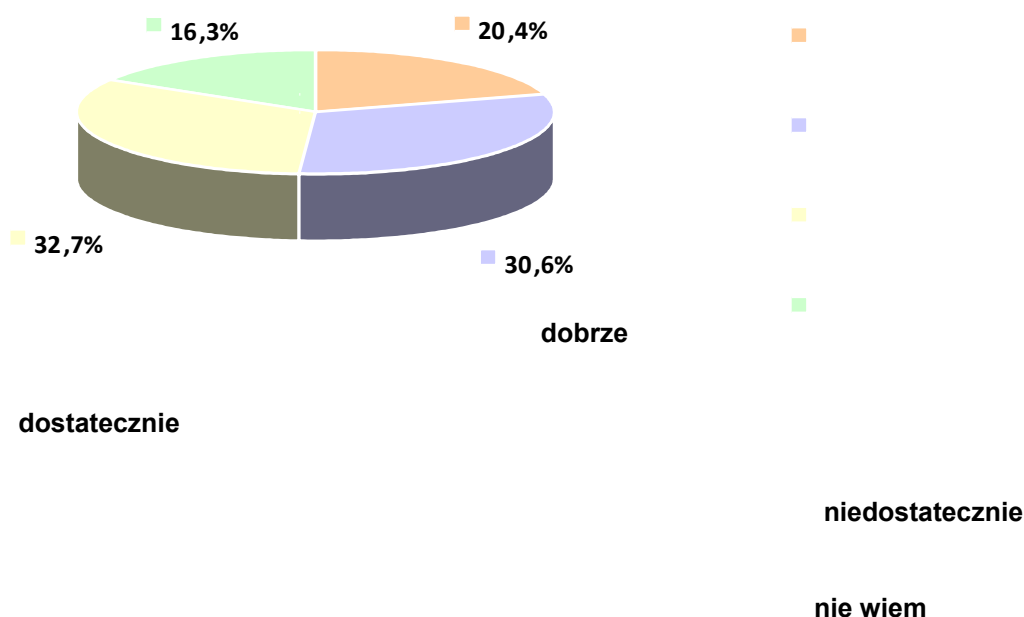
Według mieszkańców wypowiadających się w badaniu ankietowym, decydującą rolę w rozwoju młodego człowieka pełni dom i środowisko rodzinne, a więc wszelkie dysfunkcje bądź patologie występujące w tym otoczeniu ów rozwój ograniczają. Do takich czynników zaliczono niezaradność życiową i wychowawczą rodziców, uzależnienia, głównie alkoholizm oraz ubóstwo.

Wskazywano także na zanik więzi międzyludzkich, kryzys rodziny- rozpad rodzin i zbyt małą ilość czasu poświęcanego dzieciom, między innymi powodu wyjazdów rodziców za pracę. Dostrzeżono także brak właściwych wzorców zachowań i nadmierną swobodę pozostawianą dzieciom. Zdaniem ankietowanych zbyt uboga i niedostosowana do potrzeb jest oferta zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Dzieci z odległych miejscowości mają utrudniony dostęp do placówek i imprez kulturalnych. Niektórzy dostrzegli zagrożenie dla prawidłowego rozwoju w zbyt dużej ilości czasu spędzanego przez dzieci przed komputerem i braku ruchu na świeżym powietrzu.

Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie w opinii mieszkańców

Przedstawiciele społeczności lokalnej poproszono także o wyrażenie swoich opinii na temat organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych pozytywnie oceniła podejmowane w gminie działania w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Jednak ponad 30% jest przeciwnego zdania, a spora grupa mieszkańców nie potrafiła dokonać oceny.

Uczestnicy badania zgłaszali także propozycje w zakresie poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie. Najczęściej postulowali oni utworzenie większej liczby placówek i miejsc spotkań dla młodzieży. Podkreślano rolę alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Ankietowani wspomnieli o potrzebie organizowania większej ilości zajęć rozwijających zainteresowania, oraz sportowych i rekreacyjnych (wyjazdy na basen). Podnoszono konieczność kształtowania właściwych postaw młodych ludzi, propagowania dobrych wzorów do naśladowania, uczenia odpowiedzialności i uświadamiania konsekwencji podejmowanych działań i decyzji.

19. STAROŚĆ

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Włoszakowice wynika, że w 2015 roku wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym oraz zwiększył się udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 39. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba mieszkańców gminy ogółem	9 200	9 200	9 321
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 331	1 331	1 433
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	14,4%	14,4%	15,3%

Dane Urzędu Gminy Włoszakowice.

Zważywszy na zarysowujące się tendencje, można wysnuć wniosek, iż społeczność gminy powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na

konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

GOPS w 2015 roku udzielił pomocy 127 osobom w wieku powyżej 61 lat, co przełożyło się na 62,2% ogółu odbiorców pomocy społecznej w gminie, a osoby powyżej 71 lat, w sumie 116, stanowiły 56,8% wszystkich beneficjentów GOPS we Włoszakowicach.

Wśród powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie na pierwszym miejscu wskazano długotrwałą lub ciężką chorobę, a tuż obok niepełnosprawność, które wszak bardzo często dotyczą właśnie osób w podeszłym wieku. W ramach swojej działalności GOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji.

Z przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania ankietowego wynika, że osoby starsze to trzecia grupa wśród najbardziej zagrożonych marginalizacją grup społecznych w gminie. Dotychczasowe wsparcie dla osób starszych uznano za niezadowalające, a poziom oferty pomocowej był wymieniany na czwartym miejscu wśród najmniej zadowalających ofert pomocowych w gminie.

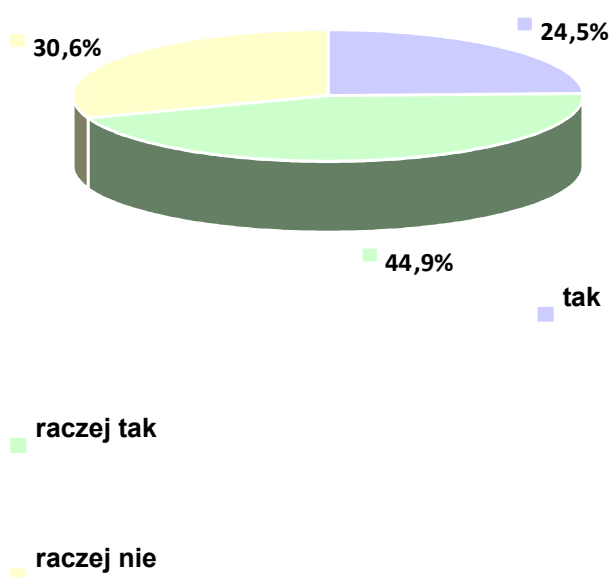
Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na niewystarczający dostęp do usług medycznych, w tym rehabilitacji, oraz słabo rozwinięty system opieki nad osobami starszymi (instytucjonalny: dzienne ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej i zapewnienie opieki w miejscu zamieszkania). Zwrócono uwagę także na: niskie dochody seniorów przyczyniające się do ubóstwa, samotność, osłabienie kontaktów z rodziną i znajomymi, bezradność. Poszukiwania pomocy przez osoby starsze nie ułatwia brak tolerancji społecznej wobec atrybutów starości oraz słaba organizacja czasu wolnego seniorów.

W odpowiedziach na pytanie o działania, które należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób starszych w gminie, nawiązano do opisanych powyżej kwestii. Przede wszystkim poruszano problem dostępu do opieki medycznej, który należy

ułatwić. Zgłoszono też postulat o wzbogaceniu oferty w zakresie spędzania wolnego czasu, realizacji pasji i zainteresowań. Wskazywano także na potrzebę zwiększenia zakresu usług opiekuńczych, utworzenia domów dziennego pobytu oraz innych miejsc spotkań dla seniorów. Niektórzy ankietowani uznali, że potrzebny jest wolontariat zaangażowany w niesienie pomocy osobom starszym.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych, sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania, bądź nie, potrzeb osób starszych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych, ale bez mała 45% badanych nie podziela tej opinii. Zważywszy na fakt, iż większość respondentów ankiety stanowiły osoby, które nie ukończyły 55 lat, a osób w wieku powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowanych kwestią sytuacji starszej wiekowo populacji mieszkańców gminy było tylko 12%, można z pewnością rozważyć

przeprowadzenie badań adresowanych tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej w celu lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie.

20. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych na danym terenie oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Niestety, dane z ostatniego spisu z roku 2011 dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie Włoszakowice, zawierają dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach wynika, że w latach 2013-2015 niepełnosprawność była drugim, pod względem liczby osób i rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane w tym zakresie.

Tabela 40. Rodziny i osoby w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba rodzin	155	149	147
liczba osób w rodzinach	269	232	243

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszakowicach.

Należy dodać, że w 2015 roku GOPS wypłacił 349 świadczeń (na łączną kwotę 28 840 zł) w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również dla scharakteryzowania problemu niepełnosprawności w gminie odwołać się do informacji pozyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lesznie, dotyczących orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia

niepełnosprawności) wydanych mieszkańcom gminy Włoszakowice w latach 2013-2015. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 41. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy	18	19	20
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy	118	90	106
w tym ści o znacznym stopniu niepełnosprawno	32	30	27
w tym ści o umiarkowanym stopniu niepełnosprawno	31	26	38
w tym ści o lekkim stopniu niepełnosprawno	55	34	41

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lesznie.

Jak można zauważyć, w analizowanym okresie wśród orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy w poszczególnych latach dominowały orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności. Z kolei liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom utrzymywała się na podobnym poziomie.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Włoszakowice mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową.

W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 42. Dofinansowanie przyznane niepełnosprawnym mieszkańcom gminy Włoszakowice w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	32	23	15
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	48	77	116
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	0	5	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie.

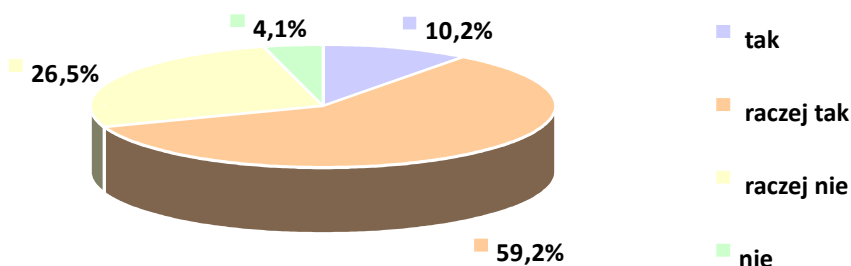
W ankiecie adresowanej do mieszkańców znalazły się również pytania odnoszące się do kwestii niepełnosprawności. Pytano m.in. o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi respondenci zwracali najczęściej uwagę na trudny dostęp do opieki medycznej i usług rehabilitacyjnych. Wskazywano także na izolację, samotność, a czasem nietolerancję zdrowej części mieszkańców dla osób niepełnosprawnych. Pojawiły się również uwagi o istnieniu barier technicznych i architektonicznych utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym.

W odpowiedzi na pytanie o działania, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie, podkreślano potrzebę ułatwienia dostępu do usług medycznych i rehabilitacyjnych, organizowania miejsc spotkań oraz zajęć i warsztatów dla osób niepełnosprawnych. Podnoszono kwestię likwidacji barier architektonicznych. Postulowano usprawnienie przekazu informacji ważnych dla osób niepełnosprawnych oraz zorganizowanie fundacji i grup wsparcia.

Pragnąc poszerzyć wiedzę na temat sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie, zadano również ankietowanym pytania sondujące ich opinie na temat obecnie podejmowanych działań skierowanych do osób niepełnosprawnych oraz wsparcia udzielanego rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi.

Wykres zamieszczony poniżej zawiera rozkład odpowiedzi na pierwsze z pytań.

Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób niepełnosprawnych?

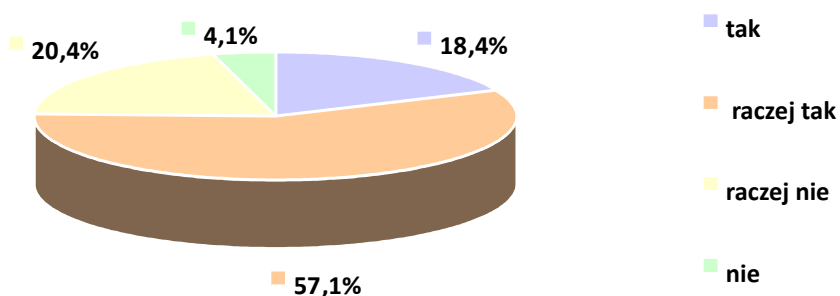

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiadając następnie na pytanie, czy gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi, większość badanych stwierdziła, że „tak” lub „raczej

tak”, dostrzegając działania ze strony powołanych odpowiednich instytucji. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż problem niepełnosprawności nie jest obojętny badanej grupie mieszkańców. Raczej pozytywnie oceniają oni działania instytucji pomocowych adresowane do tej grupy osób oraz udzielane im wsparcie. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki systemu ochrony zdrowia, lokalnego rynku pracy oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia). Analiza przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania obejmuje takie obszary problemowe w gminie, jak: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie prowadzenie przez samorząd gminy działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych oferta sektora pozarządowego wspierająca osoby bezrobotne podejmowanie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej, mogących zapewnić nowe miejsca pracy organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem podejmowanie działań służących ograniczaniu zjawiska dziedziczenia biedy duża ilość zakładów pracy na terenie gminy rozwinięty rynek pracy	niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) brak działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet nierealizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem brak środków umożliwiających tworzenie mieszkań socjalnych
szanse	zagrożenia
- zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie - zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej - znajdowanie zatrudnienia dzięki ofercie działań aktywizujących dla bezrobotnych - zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych	- brak zainteresowania bezrobotnych i bezdomnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej - brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie - istnienie zapotrzebowanie na mieszkania socjalne przy jednoczesnym ich braku w gminie
- niewzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet w gminie	
- wzrost liczby ofert pracy dla bezrobotnych	
- niepostępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy	
- zainteresowanie problemami osób ubogich i włączanie się mieszkańców gminy w działania prowadzone na rzecz ubogich	
- zmniejszająca się skala dziedziczenia biedy	

-	niewzrastająca liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością	
---	--	--

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE			
	mocne strony		słabe strony
-	analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie		brak wsparcia asystentów rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych
-	podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom rodzin		brak możliwości korzystania z oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
-	dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia		brak analiz potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci
-	monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną odpowiednia baza dydaktyczna zapewniająca właściwy rozwój uczniów oferowanie uczniom przez placówki oświatowe w gminie zajęć pozalekcyjnych		niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie
-	oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży		niezapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
-	działalność organizacji pozarządowych zajmujących się problemami rodzin		
-	działania promujące wolontariat wśród dzieci i młodzieży prowadzenie poradnictwa		
-	i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
-	funkcjonowanie w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego		
-	podejmowanie działań w zakresie kierowania sprawców przemocy w rodzinie z gminy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych		
-	zapewnianie ofiarom przemocy dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia		
-	prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie		
	szanse		zagrożenia

- niewzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie asystentów rodziny w gminie nie wzrasta - liczba osób samotnie wychowujących dzieci wymagających wsparcia - nierosnące zapotrzebowanie na tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży odpowiadający potrzebom dostęp do opieki przedszkolnej w gminie pozwalająca na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej - sytuacja finansowa gminy - niewzrastająca liczba rodzin zgłaszających potrzebę wsparcia ze strony organizacji pozarządowych (wzrasta liczba rodzin z dziećmi ciężko i długotrwale chorymi) - angażowanie się dzieci i młodzieży z gminy w działania wolontarystyczne - wpływ prowadzonego w gminie poradnictwa i podejmowanych interwencji na zachowanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinie - niewzrastająca liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia - nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie - zauważalny spadek społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie	- nasilająca się skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie - wzrastająca w gminie liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia - niedostosowana do oczekiwań uczniów i ich rodziców oferta zajęć pozalekcyjnych w gminie - niedostosowana w pełni do oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego w gminie - zwiększająca się liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych wzrastająca liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych
--	--

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE		
	mocne strony	słabe strony
-	zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii	nieprowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poszerzenia zakresu świadczeń medycznych
-	podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego	brak działań propagujących zdrowy styl życia
-	prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień	niediagnozowanie problemu spożywania alkoholu i narkotyków przez nieletnich
-	zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej	brak w gminie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych
		brak kadry do pracy z osobami uzależnionymi
		brak zainteresowania organizacji pozarządowych prowadzeniem

- kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe - prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród uczniów - realizowanie w placówkach oświatowych na terenie gminy programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym - prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie - zachęcanie mieszkańców do włączania się w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczania klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń	działalności w zakresie uzależnień
szanse	zagrożenia
wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki zwiększająca się świadomość dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami brak wzrostu zagrożenia przestępczością nieletnich w gminie angażowanie się mieszkańców w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczania klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń niewzrastający poziom przestępczości nieletnich	- bariery lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii - brak możliwości finansowych i lokalowych wsparcia rozwoju usług POZ przez gminę - nieprowadzenie działań rehabilitacyjnych i terapeutycznych w obszarze uzależnień - wzrost zapotrzebowania rodzin na pomoc psychospołeczną i prawną - niezadowalające rezultaty leczenia odwykowego z uzależnień - wzrost liczby osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia - niewystarczająca liczba odpowiednio przygotowanej kadry do pracy z osobami uzależnionymi
	- brak zaangażowania organizacji pozarządowych w pomoc osobom uzależnionymi i współuzależnionym
	- niewzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drogach

	mocne strony	słabe strony
-	analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców oraz warunków codziennego funkcjonowania osób starszych	- brak środków finansowych, które można by zainwestować w poprawę warunków funkcjonowania osób starszych w gminie
	starszych informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy podejmowanie działań na rzecz wzmacniania potencjału osób starszych wystarczająca kadra pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze stwarzanie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej zapewnianie osobom starszym wymagającym całodobowej opieki miejsca w DPS uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych istnienie organizacji pozarządowych pomagających rodzinom opiekującym się osobami starszymi wolontariat na rzecz osób starszych wychodzenie do osób starszych z ofertą spędzania czasu wolnego funkcjonowanie klubu seniora i innych form wsparcia dziennego	
	szanse	zagrożenia

zasoby umożliwiające wzmacnianie potencjału osób starszych przekazywanie informacji o formach pomocy dla osób starszych dostosowana do potrzeb i oczekiwań osób starszych oferta spędzania czasu wolnego w gminie niewystępowanie zjawiska pozostawiania osób starszych bez opieki dostępność DPS dla osób starszych dostrzeganie przez społeczność lokalną problemów i potrzeb osób starszych sektor pozarządowy zainteresowany realizacją działań ukierunkowanych na osoby starsze zainteresowanie mieszkańców gminy pomocą wolontarystyczną dla seniorów dostęp osób starszych do klubu seniora i innych form wsparcia dziennego	- -	rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców wzrost liczby osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych
--	-------------------	---

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		
	mocne strony	słabe strony
-	informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy	- brak monitorowania liczby orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych

- likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - możliwość świadczenia wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie gminy - domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych - tworzenie podmiotów ekonomii społecznej mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne - informowanie przedsiębiorców z gminy o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych - prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością - prowadzenie działań profilaktycznych zapobiegających marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych - istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych w gminie - funkcjonowanie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie	- mieszkańcom gminy brak w gminie pracowników świadczących opiekę i udzielających wsparcia osobom niepełnosprawnym - nieupowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych z gminy ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy
szanse	zagrożenia

-	przekaz informacji o dostępnych formach pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	-	wzrost liczby osób niepełnosprawnych w gminie
-	istnienie podmiotów ekonomii społecznej mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne	-	nieadekwatna do potrzeb osób niepełnosprawnych liczebność i poziom fachowości kadry świadczącej opiekę i udzielającej wsparcia
-	zainteresowanie przedsiębiorców z gminy zatrudnianiem osób niepełnosprawnych	-	wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi
-	niepełnosprawnych społeczna akceptacja dla potrzeby likwidacji barier	-	wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych
-	utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym		niedostateczny dostęp osób niepełnosprawnych z terenu gminy do domów dziennego pobytu
-	zainteresowanie NGO-s działalnością na rzecz osób niepełnosprawnych		
-	zainteresowanie mieszkańców gminy działalnością wolontarystyczną na rzecz osób niepełnosprawnych		
-	wzrastające w społeczności gminy przekonanie o potrzebie zapewnienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym		

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony

- podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw mających na celu wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców - podejmowanie działań mających na celu realizację inicjatyw społecznych - rozpowszechnianie informacji wśród mieszkańców gminy o działających na jego terenie organizacjach pozarządowych lub innych, których działalność obejmuje teren gminy - stwarzanie mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji - podejmowanie przez samorząd działań ograniczających zagrożenie marginalizacją i wykluczeniem - podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego - prowadzenie przez organizacje pozarządowe działań na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych - angażowanie się przedstawicieli Kościoła w działania na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych		niepodejmowanie działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych na pomoc społeczną z funduszy zewnętrznych, w tym z UE brak przedsięwzięć (np. finansowanych z funduszy europejskich) umożliwiających mieszkańcom korzystanie z oferty uczenia się przez całe życie nieodpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych brak działań jednostek samorządowych mających na celu promowanie idei wolontariatu
	szanse	zagrożenia
- odczuwalny wzrost jakości życia w gminie - zasoby gminy umożliwiają podnoszenie atrakcyjności oferty kulturalnej, sportow i rekreacyjnej - niewzrastająca liczba osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej - adekwatne do aktualnych potrzeb nakłady finansowe na doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej - możliwość poszerzenia sieci placówek pomocy społecznej - pozytywny wpływ działalności organizacji pozarządowych i przedstawicieli Kościoła na łagodzenie problemów społecznych w gminie		brak zainteresowania inicjatywami lokalnymi i działalnością w ramach organizacji pozarządowych ze strony mieszkańców niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie niewzrastające zainteresowanie wolontariatem

--	--	--

22. PODSUMOWANIE

Sytuacja demograficzna gminy wskazuje na stopniowe **starzenie się społeczności**, co będzie wymagało dostosowania usług rynkowych i pomocy instytucjonalnej do potrzeb **osób starszych** o ograniczonej samodzielności, narażonych na długotrwałe choroby. Należy rozszerzać działania kierowane do tej grupy wiekowej. Niezbędne jest zatem nawiązanie współpracy samorządu i instytucji ochrony zdrowia. Osoby starsze zostały wskazane jako trzecia grupa wśród najbardziej zagrożonych marginalizacją grup społecznych w gminie.

Infrastruktura techniczna w gminie jest dość dobrze rozwinięta, należy podkreślić inwestycje prowadzone w tym zakresie.

Na sytuację **gospodarczą** gminy duży wpływ mają tradycje regionu i przedsiębiorczość mieszkańców, co przejawia się w rosnącej liczbie podmiotów gospodarczych. Ważne miejsce zajmuje rolnictwo, szczególnie uprawa roślin i warzyw. Rozwój **turystyczny** może się realizować poprzez promocję walorów krajobrazowych, lasów i jezior oraz ciekawe obiekty dziedzictwa architektury i przyrody. W gminie funkcjonują 34 organizacje pozarządowe, które zajmują się m.in. budowaniem silnej więzi mieszkańców z zamieszkwanymi miejscowościami, krzewieniem sportu, kultury oraz promocją tradycji regionu.

Liczba **mieszkań** komunalnych w gminie w latach 2015-2016 nie zmieniała się, w roku 2015 gmina w zasobach gminy było tylko jedno mieszkanie socjalne. Gmina za pośrednictwem GOPS udzielała wsparcia rodzinom mającym trudności w samodzielnym ponoszeniu kosztów mieszkaniowych. Liczba wypłacanych dodatków mieszkaniowych spadała.

W gminie w latach 2015-2016 funkcjonowały **placówki oświatowe** na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, zasadniczym zawodowym i średnim ogólnokształcącym. Ankietowani uznali, iż istnieje potrzeba zapewnienia szerszej oferty w zakresie tworzenia i prowadzenia placówek dla dzieci do lat 3 oraz zwiększenia liczby zajęć pozalekcyjnych. Ofertę edukacyjną szkół pozytywnie oceniła większość respondentów, podobnie oceniono infrastrukturę oświatową gminy.

O sytuację dzieci w gminie dbają przede wszystkim placówki oświatowe, wychowawcze i specjalistyczne jednostki. Uczniowie szkół mogą korzystać z pomocy pedagogów, pielęgniarki i logopedy. Nieco więcej niż połowa ankietowanych pozytywnie oceniła działania w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Proces wychowania i edukacji łączy instytucje, rodziny i placówki oświatowe, które monitorują sytuację dzieci w rodzinach zagrożonych patologią, lub w sytuacji zaobserwowania kryzysu u dziecka. Szkoły podejmują działania inicjujące udzielenie wsparcia przez inne instytucje, bądź same podejmują się udzielania takiego wsparcia.

Dla dzieci organizowane są zajęcia wyrównawcze, zajęcia pozalekcyjne uwzględniające potrzeby i możliwości dziecka. Szkoły prowadzą działania profilaktyczne, promocję zdrowego stylu życia, identyfikują potrzeby i pomagają we właściwym diagnozowaniu trudności uczniów. Obserwacja funkcjonowania rodzin, z których dzieci uczęszczają do placówek oświatowych, ujawnia, iż stosunkowo często dochodzi do dezintegracji rodziny na skutek trudnej sytuacji materialno-bytowej. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów odnotowano przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przypadki uzależnienia od alkoholu i (w mniejszym stopniu) przemoc w rodzinie. Wśród obserwowanych zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań występujących w otoczeniu szkolnym dzieci

i młodzieży stwierdzono w 7 placówkach agresję i przemoc w grupie rówieśniczej (w sumie 18 przypadków) oraz w 4 szkołach palenie papierosów (w sumie 28 przypadków).

W kwestii dotyczącej **działalności kulturalnej**, większość ankietowanych mieszkańców dokonała pozytywnej oceny istniejącej oferty, jednak jedna piąta badanych uznała, że jest niedostateczna.

Opiekę zdrowotną w gminie zapewniają 2 zakłady opieki zdrowotnej, działają też 4 apteki. Działalność w zakresie ochrony zdrowia w gminie negatywnie oceniła ponad połowa badanych. Ankietowani oczekują zwiększenia dostępności do lekarzy, szczególnie specjalistów.

Bazę **sportową** gminy stanowią: kompleks boisk „Orlik”, Hala SportowoŚrodowiskowa, ośrodek żeglarski z mariną oraz liczne boiska i place zabaw. W gminie odbywa się wiele imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym, działają kluby sportowe, a mieszkańcy wysoko oceniają ofertę w tej dziedzinie.

Bezpieczeństwo publiczne w gminie zapewniają funkcjonariusze Zespołu Dzielnicowych we Włoszakowicach będącego jednostką organizacyjną Komendy Miejskiej Policji w Lesznie. Mieszkańcy deklarują, że czują się „bezpiecznie” lub „raczej bezpiecznie” w miejscu zamieszkania.

Pomoc społeczną w gminie zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek nie spełniał wymogów zatrudnienia pracowników socjalnych wynikających z ustawy o pomocy społecznej, zgłoszono potrzebę zatrudnienia 2 dodatkowych pracowników GOPS. Najliczniejszą grupę beneficjentów GOPS stanowiły osoby w wieku ponad 71 lat. Długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i ubóstwo to trzy najczęstsze powody ubiegania się o pomoc. GOPS realizuje również zadania w ramach innych ustaw, w tym: świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, świadczeń wychowawczych. W ramach swojej działalności Ośrodek realizował także różnorodne programy na rzecz mieszkańców.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej **GOPS współdziałał z różnymi podmiotami**, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, placówkami ochrony zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi

oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływała na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, i pośrednio na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

W 2015 roku na terenie gminy Włoszakowice funkcjonowały 34 **organizacje pozarządowe**. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała różnorodne formy i służyła poprawie jakości życia mieszkańców. W 2015 roku w gminie funkcjonowało 5 parafii rzymskokatolickich.

W ramach **identyfikacji problemów i niekorzystnych zjawisk** w gminie zostały przeprowadzone wśród mieszkańców badania ankietowe. Respondenci ocenili, iż najbardziej uciążliwymi są w gminie: alkoholizm, zanik więzi społecznych i niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia. Z kolei za najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym uznano osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, osoby i rodziny dotknięte ubóstwem oraz osoby starsze. Wśród obszarów działań podejmowanych na terenie gminy najslabiej oceniono zapewnienie opieki w żłobkach, przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz ochronę zdrowia.

Zdaniem respondentów do zniwelowania lokalnych problemów społecznych najbardziej mogą przyczynić się: samorząd, instytucje pomocy społecznej, szkoły, Policja, PCPR, PPP, parafie i organizacje pozarządowe.

Według danych GUS, w latach 2015-2016 liczba **osób bezrobotnych** w gminie sukcesywnie malała. Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu dotyczył osób z niskim wykształceniem, należy motywować młodzież do podejmowania dalszej nauki, a w przypadku osób nie znajdujących przez dłuższy okres zatrudnienia, należy rozważyć szkolenia i kursy umożliwiające zmianę zawodu.

Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS z powodu **bezdomności** w latach 2015-2016 była niewielka i ta kwestia nie stanowiła znaczącego problemu społecznego w gminie.

Profilaktyką uzależnień zajmują się: Gminna Komisja Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe i GOPS. W gminie działa Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach którego okresowo zbierają się grupy robocze i opracowują plany działania. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS w związku z alkoholizmem i przemocą domową w latach 2015-2016 zmniejszała się. Alkoholizm był jednak najczęściej wskazywanym problemem lokalnym dostrzeganym przez mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym.

W obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie ważne jest zapewnienie ciągłości podejmowanych wcześniej działań profilaktycznych, w szczególności przez działalność ZI i grup roboczych oraz realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych.

Zdaniem większości badanych **nierówność szans kobiet i mężczyzn** jest problemem społecznym. W latach 2015-2016 w gminie Włoszakowice problem nierówności szans i dyskryminacji płciowej dostrzegalny był w obszarze rynku pracy i wypełniania ról społecznych. Zdecydowana większość badanych stwierdziła, że bardziej zagrożone problemem nierówności są kobiety, a najbardziej narażone na dyskryminację płciową są osoby młode wkraczające na rynek pracy. Skali zjawiska dyskryminacji nie potrafiła ocenić ponad połowa ankietowanych, a pozostała część oceniła ją jako niską bądź średnią.

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Włoszakowice wynika, że w analizowanym okresie **wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym** oraz zwiększył się udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie ludności gminy.

Ponad 50% badanych uważa, iż w realizowanych w gminie działaniach uwzględnia się potrzeby **osób niepełnosprawnych**. Wśród działań, jakie należy podjąć w najbliższym okresie, wymieniono głównie ułatwienie dostępu do opieki medycznej i rehabilitacji, eliminowanie barier architektonicznych i dostosowywanie przestrzeni publicznej oraz organizację czasu wolnego osób niepełnosprawnych.

III. PROGRAMOWANIE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Włoszakowice na lata 2019-2025. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

1. MISJA

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice na lata 2019-2025, jest następująca:

Gmina Włoszakowice

**– realizacja idei społeczeństwa obywatelskiego, promocja
aktywizacji społecznej,
zaspokajanie potrzeb mieszkańców,
zapewnienie im bezpiecznych warunków do życia
i równych szans rozwoju**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją wytyczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Z punktu widzenia szeroko rozumianej polityki społecznej za najistotniejsze obszary wymagające interwencji w ramach strategii uznano:

- przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu,
- integrację społeczności lokalnej
- włączanie społeczne mieszkańców,
- bezpieczeństwo mieszkańców,
- wzmacnianie potencjału środowiska lokalnego.

2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

CEL STRATEGICZNY 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.

Cele operacyjne:

- 1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom ubogim.**
- 2. Wspieranie i aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy.**

3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom ubogim:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji materialnej.
3. Zabezpieczanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich.
4. Zapewnienie dostępu dzieciom z rodzin ubogich do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych i projektów socjalnych.
6. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem.
7. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i ubogich – zbiórki odzieży, mebli i artykułów gospodarstwa domowego.
8. Realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wspieranie i aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

1. Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach.
2. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy.
3. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi i pozostającymi bez pracy z wykorzystaniem kontraktów socjalnych.
4. Podejmowanie działań mających na celu ułatwienie powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym.
5. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.
6. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych, mogących tworzyć miejsca pracy.

7. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej.
8. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym:

1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska bezdomności na terenie gminy.
2. Udzielanie w razie wystąpienia takiej potrzeby pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania	Czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice środowiskowe, organizacje pozarządowe.	Powiatowy Urząd Pracy, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągłe 2019-2025

Zakładane efekty realizacji celu strategicznego:

- pobudzanie aktywności zawodowej i edukacyjnej osób najuboższych,
- wzrost liczby osób zaktywizowanych,
- niwelowanie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego,
- wzrost liczby inwestorów zainteresowanych tworzeniem nowych miejsc pracy, - podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje gminy.

Wskaźniki monitoringowe realizacji celu strategicznego:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,

- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba mieszkań socjalnych w gminie,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

CEL STRATEGICZNY 2.:

Wzmacnianie potencjału rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Cele operacyjne:

- 1. Podnoszenie poziomu i jakości funkcjonowania rodzin, udzielanie pomocy rodzinom w kryzysie.**
- 2. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.**
- 3. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, dbałość o jakość i rezultaty procesu wychowania i kształcenia.**
- 4. Promowanie zdrowego stylu życia, zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Podnoszenie poziomu i jakości funkcjonowania rodzin, udzielanie pomocy rodzinom w kryzysie:

1. Promowanie prawidłowego modelu rodziny odpowiedzialnej zarówno wobec swoich członków, jak i społeczeństwa.
2. Organizowanie szkoleń i realizacja projektów mających na celu edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.
3. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych.
4. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
6. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
7. Podejmowanie działań w celu tworzenia grup wsparcia dla rodzin problemowych.
8. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznopedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej).
9. Wspierania różnych form opieki nad dziećmi do lat 3, w tym podjęcie działań w celu utworzenia żłobka na terenie gminy.
10. Analiza potrzeb i sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci.
11. Integrowanie prowadzonych działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

2. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
4. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy.
5. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych.
6. Tworzenie, w miarę wystąpienia takiej potrzeby, grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
7. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie.
8. Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii oraz Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, dbałość o jakość i rezultaty procesu wychowania i kształcenia.

1. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny.
2. Zapewnienie odpowiedniej jakości i poziomu procesu wychowania i kształcenia w placówkach oświatowych na terenie gminy.
3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce.

5. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, m.in. poprzez organizację nauczania indywidualnego.
6. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, a także rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.
7. Rozwój świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży umożliwiających poszerzenie zainteresowań i oferujących wsparcie.
8. Objęcie pomocą stypendialną uczniów z rodzin ubogich i znajdujących się w trudnej sytuacji.
9. Rozwijanie form wsparcia dla uczniów uzdolnionych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.

Promowanie zdrowego stylu życia, zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia:

1. Promowanie zdrowia, zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej wśród mieszkańców.
2. Dbłość o profilaktykę prozdrowotną w przedszkolach i szkołach na terenie gminy.
3. Rozwój bazy rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców, inicjowanie powstawania klubów aktywności fizycznej.
4. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz w miarę możliwości ułatwienie dostępu do lekarzy specjalistów.
5. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy.

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania	Czas realizacji
-------------------------	-----------	---------------------	-----------------

Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportoworekreacyjne, świetlice.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia PsychologicznoPedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągle 2019-2025
---	--	---	----------------------------

Zakładane efekty realizacji celu strategicznego:

- sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,
- sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie,
- poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców gminy.

Wskaźniki monitoringowe realizacji celu strategicznego:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym,
- liczba udzielonych porad,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej,

- liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba uczniów uczęszczających do klas integracyjnych,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,

CEL STRATEGICZNY 3.:

Wspieranie osób starszych oraz niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

- 1. Utrzymanie osób starszych oraz niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, zapewnienie im właściwej opieki.**
- 2. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.**
- 3. Ograniczenie skutków niepełnosprawności, aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Utrzymanie osób starszych oraz niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, zapewnienie im właściwej opieki.

1. Rozszerzenie zakresu usług pielęgniarstwa środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

3. Realizacja lub współdział w realizacji programów na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
4. Podejmowanie działań mających na celu pomoc członkom rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
5. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi, upośledzeniem umysłowym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.

1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym, prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
2. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych.
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych oraz z Kościołem.
4. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym poprzez organizowanie imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
5. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

4. Ograniczenie skutków niepełnosprawności, aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.

1. Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych w oparciu o dostępne informacje, jak i uwagi przekazywane przez organizacje skupiające osoby niepełnosprawne.
2. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach mających na celu zdobycie kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy.

3. Zintensyfikowanie działań zmierzających do likwidacji barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i otoczeniu domowym.
4. Podejmowanie inicjatyw mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat potrzeby zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków do uczestniczenia w życiu społecznym na równych prawach.
5. Organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne, w tym organizowanie imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
6. Popularyzowanie wolontariatu na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych w codziennym życiu.
7. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania	Czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportoworekreacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy,	Działania ciągłe 2019-2025
	Niepełnosprawnych, domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.	

Zakładane efekty realizacji celu strategicznego:

- zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym,
- podniesienie jakości świadczonych im usług,

- ułatwienie dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia,
- zwiększenie liczby osób usprawionych,
- podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne,
- integracja ze środowiskiem, - rozszerzenie wolontariatu.

Wskaźniki monitoringowe realizacji celu strategicznego::

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane GOPS-u oraz PCPR-u),
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.
- liczba przedsięwzięć organizowanych z myślą o aktywnym spędzaniu czasu przez osoby starsze i niepełnosprawne.

CEL STRATEGICZNY 4.:

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy.

Cele operacyjne:

- 1. Przeciwdziałanie przestępczości.**
- 2. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym.**
- 3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Przeciwdziałanie przestępczości:

1. Podejmowanie przez jednostki gminy współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
1. Umacnianie więzi sąsiedzkich i uwrażliwianie na potrzebę wzajemnej ochrony przed przestępczością.
2. Monitorowanie środowiska szkolnego, podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym.
3. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat przestępczości i jej skutków.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym:

1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym.
2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły.
3. Budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji z uczniami.
4. Dbłość o właściwy klimat umożliwiający rozwój inteligencji emocjonalnej uczniów i stworzenie przyjaznego środowiska szkolnego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy:

1. Rozwój współpracy z uprawnionymi służbami w celu realizacji działań o charakterze prewencyjnym w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez samorząd i mieszkańców.
2. Podejmowanie inwestycji mających na celu zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze.
3. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach.

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania	Czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportoworekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągłe 2019-2025

Zakładane efekty realizacji celu strategicznego:

- zmniejszenie zagrożenia przestępczością,
- zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy, - poprawa bezpieczeństwa na drodze.

Wskaźniki monitoringowe realizacji celu strategicznego:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw, w tym z udziałem nieletnich,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

CEL STRATEGICZNY 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

- 1. Rozwój kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej.**
- 2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.**

3. Wspieranie dialogu społeczności lokalnej z władzami samorządowymi.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Doskonalenie i rozwój kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej.

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie niezbędnych środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.
2. Poprawa warunków obsługi klientów pomocy społecznej poprzez dostosowanie struktury kadrowej i warunków lokalowych do bieżących potrzeb.
3. Rozwój usług elektronicznych.
4. Zapewnienie mieszkańcom informacji o dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej na stronach internetowych oraz w postaci broszur i ulotek.
5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej.
6. Wypracowanie platformy informacyjnej o formach wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz ich rodzin jako elementu współpracy różnych podmiotów.
7. Podejmowanie działań promocyjnych mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku pomocy społecznej w środowisku lokalnym.
8. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy i sektorem pozarządowym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego:

1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy poprzez udział w istniejących organizacjach pozarządowych oraz zachęcanie do tworzenia nowych podmiotów trzeciego sektora.

2. Opracowywanie i realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.
3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Wspieranie dialogu społeczności lokalnej z władzami samorządowymi:

1. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.
2. Poszerzenie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania	Czas realizacji
Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.	Organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.	Działania ciągłe 2019-2025

Zakładane efekty realizacji celu strategicznego:

- profesjonalna kadra pomocy społecznej, - wysoka jakość świadczonych usług,
- zróżnicowane i efektywne formy współpracy z sektorem pozarządowym,
- większa aktywność mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

Wskaźniki monitoringowe realizacji celu strategicznego:

- liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,

- liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych, -
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.

3. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice na lata 2019-2025 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Monitoring zapisów strategicznych będzie prowadzony przez Zespół, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone w dokumencie strategii działania przynoszą zakładane zmiany.

Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, będzie przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane sformułowane w dokumencie wskaźniki monitoringowe. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także, jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

4. PROGNOZA ZMIAN

Realizacja działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów wypracowanych w niniejszym dokumencie powinna przyczynić się m.in. do:

- poprawy sytuacji rodzin i osób ubogich,
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa,
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenia skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- zmniejszenia liczby osób bezrobotnych,
- eliminowania zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,

- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- polepszenia dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, jak również specjalistycznych usług medycznych,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenia liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia,
- zapobiegania wykluczenia cyfrowego osób starszych,
- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- podniesienia jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- poprawy komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zapobiegania patologiom wśród nieletnich,
- umocnienia współpracy sąsiedzkiej w walce z przestępczością,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze,
- podniesienia poziomu profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców o podejmowanych przez samorząd działaniach i zamierzeniach.

5. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli oraz w formie graficznej na wykresie.

Tabela 43. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice na lata 2019-2025

szacunkowa wielkość wydatków (w złotych) w latach:						
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
14.767.000	16.682.200	16.800.300	17.243.300	17420.550	17.660.300	16.890.000

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego pozyskają i znajdą środki umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami.

6. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice na lata 2019-2025 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Program osłonowy w zakresie dożywiania w Gminie
2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy
3. Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy
4. Program Wspierania Rodziny w Gminie na lata 2017-2019
5. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy na lata 2017-2020

6. Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3, ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice na lata 2019-2025 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących na terenie gminy, jak i tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2013-2015.....	18
Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015.....	18
Tabela 3. Ruch migracyjny ludności w latach 2013-2015.....	18
Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2015 roku.....	19
Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne w gminie.....	20
Tabela 6. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2013-2015.....	21
Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej w gminie wg rejestru REGON w latach 2013-2015.....	21
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015.....	21
Tabela 9. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015.....	22

Tabela 10. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2014/2015.....	22
Tabela 11. Placówki kultury w gminie w 2015 roku.....	24
Tabela 12. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2015 r.	25
Tabela 13. Wykaz adresowy podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony zdrowia w gminie w 2015 r.....	26
Tabela 14. Schorzenia stwierdzone u dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2015 r.....	26
Tabela 15. Schorzenia diagnozowane u pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2015 r.....	27
Tabela 16. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2015 r.....	28
Tabela 17. Stan zatrudnienia w GOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 r.....	33
Tabela 18. Wykształcenie kadry GOPS- oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 roku.....	33
Tabela 19. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2013-2015.....	34
Tabela 20. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015.....	34
Tabela 21. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 r	35
Tabela 22. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 r.....	35
Tabela 23. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015....	36
Tabela 24. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2013-2015	37
Tabela 25. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015.....	38
Tabela 26. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2015.....	38
Tabela 27. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2013-2015....	40
Tabela 28. Instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy Włoszakowice oraz liczba mieszkańców objętych pomocą w 2015 r.....	40
Tabela 29. Działalność PCPR- w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2013-2015.....	41
Tabela 30. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie Włoszakowice.....	42
Tabela 31. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2013-2015.....	47
Tabela 32. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 r.....	47
Tabela 33. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS z powodu bezdomności w latach 2013-2015.....	50
Tabela 34. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2013-2015 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	50
Tabela 35. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2013-2015 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.	51
Tabela 36. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2013-2015.....	54
Tabela 37. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2014/2015.....	59

Tabela 38. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2014/2015.....	60
Tabela 39. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2013-2015.....	64
Tabela 40. Rodziny i osoby w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015.....	67
Tabela 41. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2013-2015.....	67
Tabela 42. Dofinansowanie przyznane niepełnosprawnym mieszkańcom gminy Włoszakowice w latach 2013-2015.....	68
Tabela 43. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Włoszakowice na lata 2017-2022.....	100

Wykresy

Wykres 1. Jaka jest według Pani/Pana jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie?.....	24
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?.....	25
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?.....	28
Wykres 4. Jaka jest wg Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?.....	30
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	32
Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie? ..	45
Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej Pani/Pana zdaniem zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?.....	45
Wykres 8. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające? ..	46
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?.....	49
Wykres 10. Czy zna Pani/Pan przypadki stosowania przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?.....	52
Wykres 11. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy? ..	52
Wykres 12. Czy nierówność szans kobiet i mężczyzn to wg Pani/Pana problem społeczny?.....	55
Wykres 13. Jakie grupy mieszkańców gminy Pani/Pana zdaniem są lub mogą być najbardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć? ..	56
Wykres 14. Czy uważa Pani/Pan, że powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?.....	57
Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży? ..	63
Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?.....	66
Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób niepełnosprawnych?.....	69
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi?.....	69